

Plaiuri Săcelene

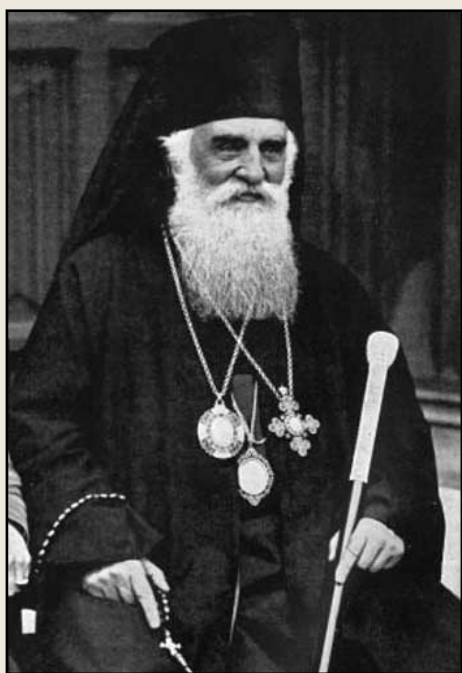
Revistă editată de Asociația Cultural-Sportivă
"IZVORUL" - Săcele, înființată în anul 1922
și înregistrată la Judecătoria Brașov,
sub nr. 15553/8.03.1994
Președinte de onoare Ec. Dumitru Voinea

V R E M

să răscolim trecutul celor ce-au cutreerat pământul românesc
să înfățișăm *prezentul* văduvit de *măreția trecutului*
să despiciăm drum nou prin vremuri *Săcelelor* de mâine și
să contribuim cu toată puterea noastră de muncă tinerească
la ridicarea acestor plaiuri mocănești

VICTOR TUDORAN
Plaiuri Săcelene, 1934

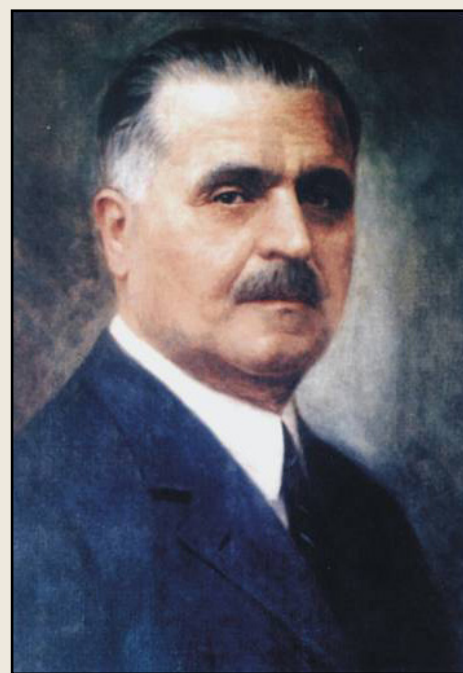
1 DECEMBRIE 1918 - 1 DECEMBRIE 2014
TREI DINTRE FĂURITORII MARII UNIRI

Episcopul ortodox Miron Cristea

Episcopul greco-catolic Iuliu Hossu

Vasile Goldiș

ANUL XXVII
(Serie nouă)
Trimestrul IV, 2014

Nr.82

Plaiuri Săcelene

apare trimestrial

MEMENTO

“După ce o veți citi, păstrați revista în casa voastră. Oricând o veți găsi, vă va face plăcere, fiindcă vă reamintește oameni și locuri scumpe vouă și părinților voștri.”

Cuprins

In memoriam

MAREA UNIRE	3
CONSTANTIN BRÂNCOVEANU ȘI SATELE SĂCELENE	3
MONUMENTUL SOLDATULUI NECUNOSCUȚ	6
“RĂSFOIND PRINTRE GALBENELE FILE...”	7

Cultura

SCRIITORUL CAIUS DOBRESCU, COAUTOR AL ANTOLOGIEI “CĂMAȘA. 1863 - 1914 - 2014”	8
PĂRINTELE FILOLOGIEI ROMÂNE TIMOTEI CIPARIU (1805-1887)	8

Opinii

DESPRE KLAUS IOHANNIS, REPUBLICĂ ȘI CALMUL VALORIILOR	9
CRONICA EȘECURILOR (VI) EȘECUL FAMILIEI	10
IDENTITATEA ȘI JOUL APARENȚELOR	12
SĂCELE IERI. SĂCELE MÂINE.	13

Tineri

MÎNDRIA DE A FI ELEV SĂCELEAN	14
DIN COMPENDIUL GASTRONOMIC AL REGRETATULUI PROFESOR DIMITRIE CAZACU	15

Actualitatea

ADUNAREA GENERALĂ A ASOCIAȚIEI CULTURAL-SPORTIVE “IZVORUL”	16
”DE DEMULT” - MOCANII SĂCELENI ÎN 100 DE FOTOGRAFII -	18
ROMÂNII ȘI-AU ALES PREȘEDINTELE	19
AFLĂM DE LA PRIMĂRIA SĂCELE	19
PROIECTE DE MODERNIZARE ÎN DERULARE LA TÂRLUNGENI	20
SECUII – ORIGINE, IDENTITATE, DREPTURI, OBIECTIVE.	20

MAREA UNIRE

România a intrat în Primul Război Mondial pentru a elibera teritoriile românești aflate sub ocupația Austro-Ungariei. Prin Tratatul din 4 august 1916, dintre Guvernul român și cele patru mari puteri ale Antantei (Franța, Anglia, Rusia și Italia), se recunoscuse dreptul istoric al României asupra acestora.

În condițiile situației dramatice din anii 1917-1918, guvernul de la Iași a continuat acțiunile diplomatice pentru menținerea cauzei românești. În mai multe capitale aliate au fost trimise delegații formate din politicieni, oameni de cultură, personalități din teritoriile ocupate de Austro-Ungaria. Un rol important în propaganda pentru întregirea României au avut-o dr. C. Angelescu, Take Ionescu, C. I. Istrati, Tr. Lalescu, O. Goga și alții.

Nu trebuie uitat faptul că procesul desăvârșirii unității de stat a tuturor românilor s-a desfășurat sub egida și în jurul Bucureștiului așa cum a început în 1916.

În condițiile războiului s-au desfășurat așadar, numeroase acțiuni din Transilvania și Bucovina pentru Unire ale românilor aflați în capitalele europene. În aprilie 1918, s-a constituit la Paris Comitetul Național al Românilor, sub conducerea lui Traian Vuia. În iunie 1918, Take Ionescu a preluat președenția Consiliului Național al Unității Române, fiind ajutat de Vasile Lucaci și Octavian Goga. Tot în iunie 1918, s-a format în Italia Comitetul de Acțiune al Românilor din Transilvania, Banat și Bucovina, condus de Simion Mândrescu.

Pe plan internațional, acțiunea pentru Unire a basarabenilor, a fost favorizată de Declarația drepturilor popoarelor din Rusia, iar cea a ardelenilor și bucovineilor de Declarația celor 14 puncte a președintelui SUA, Woodrow Wilson.

Unirea Basarabiei cu România va avea loc la 27 martie 1918, iar la 15 noiembrie, la Palatul Metropolitan din Cernăuți, Congresul General al Bucovinei a votat în unanimitate Declarația de Unire cu România, prezentată ulterior regelui Ferdinand.

Cursul evenimentelor de pe fronturile de est și vest și acțiunea popoarelor din Imperiul Austro-Ungar s-au răsfrânt și

Asociația "Izvorul" depune flori la monumentul din Cernatu

asupra românilor.

Prin declarația de la Oradea, se negau prerogativele Parlamentului și guvernului maghiar de a se considera reprezentant al Națiunii Române și de a-i reprezenta interesele la Congresul de Pace, acest drept îl puteau avea doar reprezentanții aleși de Adunarea Națională.

Alexandru Vaida-Voevod va prezenta în Parlamentul de la Budapesta, în ziua de 5/18 octombrie 1918, dorința de unire.

La 7 noiembrie, Marele Sfat Național a lansat convocarea pentru Adunarea Națională de la Alba-Iulia,

în ziua de duminică, 1 decembrie 1918. Alegerea delegațiilor s-a realizat în adunări populare, fiind aleși reprezentanți ai tuturor categoriilor sociale, învățători, preoți țărani, avocați, studenți, militari, care urmau să prezinte locuitorilor din Transilvania, adeziunea de unire.

La Alba Iulia, la 1 Decembrie, cei 12.228 de delegați, au hotărât Unirea cu România, Rezoluția de Unire, prezentată de Vasile Goldiș, a fost votată în unanimitate. Hotărârea de Unire cu România a fost primită cu un mare entuziasm de cei peste 100.000 de români prezenți la Alba Iulia.

Dacă mai multe popoare, în decursul istoriei, sau chiar la 1918, au murit cu dreptatea în mână și și-au pierdut și libertatea sau unitatea națională, pentru românii însetați de unitate națională lucrurile nu s-au petrecut în această direcție.

Protopopul Dumitru Antal își amintea

"Și astăzi îmi palpită inima, când mă gânesc la acel moment în care am ajuns în culmea entuziasmului. Bucuria și fericirea erau așa de mari, încât aveam senzația unei dureri a inimii și sufletului, care parcă nu le mai puteam cuprinde. În Sala Unirii, uralele izbucneau, creșteau, scădeau și apoi iar se linișteau, făcând impresia unei titanice rugăciuni îndreptată cerului. Adunarea sfârșindu-se, am ieșit din sală istoviți și răgușiți de aveam senzația amețelii. Eram cu adevărați beți de entuziasm."

Prof. Mirela Comăniță

CONSTANTIN BRÂNCOVEANU ȘI SATELE SĂCELENE

Constantin Brâncoveanu a avut o descendență ilustră. El se trage dintr-una din cele mai nobile și mai bogate familii bizantine, din rândurile căreia în anul 1341 a fost ales ca împărat al Bizanțului Ioan Cantacuzino. Nepoții unuia dintre numeroșii descendenți ai primului împărat cantacuzin, celebrului Mihail Cantacuzino (1515-1578), poreclit de turci „Șeytanoglu” (fiul dracului) datorită inteligenței sale scilicet, au emigrat în secolul al XVII-lea în Țările Române, punând astfel bazele dinastiei cantacuzine de pe meleagurile noastre. În Muntenia, viitorul postelnic Constantin Cantacuzino (1598-1663) se căsătorește cu Elina, fiica domnitorului Radu Șerban (1602-1611) din dinastia Basarabilor. Printre copiii postelnicului se numără stolnicul Constantin Cantacuzino (1640-1716), cunoscutul cărturar, și Șerban Cantacuzino care va accede la tronul Țării Românești (1678-1688). În fine, sora lor Stanca se va căsători cu Papa Brâncoveanu, iar fiul lor Constantin Brâncoveanu îl va urma la tron pe unchiul său în anul 1688.¹

Prezența lui Constantin Brâncoveanu Voievod la Turcheș, în anul 1690, la hramul Bisericii Sf. Adormire a marcat istoria satelor săcelene. Acest eveniment remarcabil rezonază și astăzi în inima credincioșilor ortodocși din Săcele. Și nu întâmplător.

La sfârșitul secolului XVII, după ce habsburgii și-au impus dominația în Transilvania, armata imperială austriacă condusă de generalul Donat Heissler, la sfârșitul lui noiembrie, începutul lui decembrie 1689, invadează Țara Românească ca mijloc de presiune asupra domnitorului Constantin Brâncoveanu care, spre deosebire de unchiul său Șerban Cantacuzino care murise, nu era dispus să schimbe vasalitatea turcească cu cea austriacă deoarece era prea riscantă și prematură.¹ După retragerea austrieșilor, în urma intervenției tătarilor chemați în ajutor, Constantin Brâncoveanu, avându-i alături de muntenii lui pe curuții lui Thököly, pe turci și pe tătari, a lăsat în noaptea de 8/18 august 1690 unități de acoperire să atace zidurile ce închideau pasul Bran, iar în următoarele trei zile traversează Carpații pe cărări de munte și

ajungând în spatele generalului Heissler, zdrobește armata imperială în lupta de la Zărnești (11/21 august 1690). Cronicari și istorici străini au fost surprinși de dificultatea drumului ales pentru trecerea munților. Szádeczky Lajos scria în 1898 că *“de la Hanibal încoace nu a fost comandant care să se fi decis la o astfel de acțiune militară”*. După victoria de la Zărnești oștile poposesc lângă Brașov (14/24 august). A doua zi, fiind sărbătoare românească, Constantin Brâncoveanu cu avangarda sa se află, semnificativ, la Turcheș, în Săcele, în satele românești, de unde la 16/26 august se îndreaptă spre Prejmer. Iată cum descrie Radu logofătul Greceanu, un contemporan al evenimentelor relatate, vizita la Turcheș: *“Apoi a doua o zi domnul au purces de au mersu innainte până la Sătele lângă Timiș de au concăit acolo, și fiind*

Sântă-Măria Mare, a doua o zi, au șazut tot pre loc, iar a doua o zi de Sântă-Mărie, s-au ridicat și măria sa și au venit la gura Telului, drept Prejmir, de au tăbărât, unde și celelalte oști tăbărâte era”. Brâncoveanu n-a fost în Șcheii Brașovului, cum credea N. Iorga, ci la biserica de lemn Sf. Adormire din Turcheș, așa cum a demonstrat istoricul Constantin Rezachevici.² Cronica lui Radu logofătul Greceanu intitulată „Istoria domniei lui Constantin Basarab Brâncoveanu Voievod (1688 - 1714)” a apărut sub forma unei ediții critice în anul 1970, iar cunoscuta lucrare a lui Constantin Rezachevici „Constantin Brâncoveanu. Zărnești 1690” a fost publicată în anul 1989. Cu toate acestea în anul 2011 Bogdan Florin Popovici în „Legendele Țării Bârsei” la pagina 185 susține că *„La câteva zile după victorie, fiind mare sărbătoare creștină (15 august - Sf. Maria) Contantin Brâncoveanu a asistat la slujba din biserica Sf. Nicolae din Șchei.”* Se dovedește astfel că Neagu Djuvara

a avut perfectă dreptate când a constatat că un obicei generalizat, foarte supărător al unor istorici români este încetineala, dacă nu chiar îndărătnica reticență cu care sunt acceptate noile descoperiri bine documentate.³

La Turcheș, la hramul bisericii l-a cunoscut, probabil, domnitorul pe popa Stan din Satulung pe care-l va chema la viitoarea sa ctitorie din Făgăraș. Dintr-o scrisoare datată 21 iulie 1701, Theodosie, mitropolitul Ungrovlahiei (Țării Românești), îl încunoștințează pe protopopul Vasile de la Brașov că a hirotonit pe Petcu de preot pentru Satulung: *“Ne scrii pentru o beserecă de acolo de la Satulung, cumcă au rămas făr de preot, că preotul, care-l au fost la ace beserecă, au mersu la besereca mării sale lui Vodă din Făgăraș și aș ales pre acest grămătec pe nume Petcu, care l-aș trimes aici ca să-l hirotonim, să fie acolo la ace beserecă...”* Preotul din Satulung era popa Stan, așa cum reiese din două documente din 1699 semnate de Theodosie, mitropolitul Ungrovlahiei, respectiv Mihai Cantacuzino și adresate către *“Hanăs Mancăș”* (Johann Mankesch), judele primar din Brașov, prin care se comunică rezultatul unui proces al preotului împotriva lui Neagu și al cumnatului său. Popa Stan, vechiul slujitor al bisericii de lemn din Satulung, a fost luat de Constantin Brâncoveanu pentru noua sa ctitorie de la Făgăraș.² E vorba de Biserica Sf. Nicolae de pe strada Tudor Vladimirescu, nr. 16, zidită între anii 1697-1698. Modelul acestei biserici este Capela palatului brâncovenesc de la Mogoșoaia, ridicată în 1688.⁴ La împlinirea a 300 de ani de la martiriul Sfinților Brâncoveni, Sfântul Voievod Constantin Brâncoveanu s-a întors în Făgăraș pe data de 4 octombrie 2014. Evenimentul a făcut parte dintr-un pelerinaj național al moaștelor Sfântului la ctitoriile brâncovenești din țară.

Domnia lui Constantin Brâncoveanu (1688-1714) a fost

deosebit de rodnică atât din punct de vedere economic, cât și diplomatic și cultural-artistic. A fost cea mai lungă domnie din Țara Românească după cea a lui Mircea cel Bătrân.

În 1701 Brâncoveanu a promovat o reformă fiscală care acorda diverse înlesniri și care stabilea mărirea sumei ce urma a fi plătită de toți contribuabilii la patru termene. Ieșirea din haosul fiscal a avut drept urmare stabilitatea și sporul populației prin imigrări masive din zonele limitrofe: Balcani, Moldova și Transilvania. Progresul economic a dus la creșterea bogăției țării.⁵ Imensa avere a domnitorului i-a adus supranumele de Altın Bey (Printul Aurului).

Constantin Brâncoveanu a organizat cancelaria statului și a creat un aparat specializat în vederea întreținerii relațiilor cu puterile străine.⁶ Țara Românească a devenit un important centru diplomatic.

În arhitectură și artele plastice s-a creat o sinteză originală națională prin aportul tradiției bizantine și al celei occidentale cunoscută sub numele de stilul brâncovenesc. Epoca brâncovenească se caracterizează prin faptul că s-a deschis influențelor occidentale care au început să prevaleze asupra celor orientale. A fost o perioadă de renaștere în care moștenirea bizantină s-a îmbinat cu influența barocului italian.⁶ Brâncoveanu Vodă a ctitorit mănăstirile Hurezi (Vâlcea), Mamul (Vâlcea), Brâncoveni (Olt), Râmnicu Sărat (Buzău), Baia de Aramă (Mehedinți), Biserica și Academia Domnească Sfântul Sava (București), Biserica și palatul Mogoșoaia, Biserica și palatul Potlogi (Dâmbovița), bisericile Sfântul Gheorghe Nou (București), Făgăraș, Sâmbăta de Sus, Ocna Sibiului, Doicești (Dâmbovița) etc. A renovat sau refăcut foarte multe mănăstiri și biserici mai vechi, cele mai cunoscute fiind Cozia, Dintr-

un Lemn, Snagov, Curtea de Argeș, Biserica Domnească și Biserica Sf. Dumitru din Târgoviște.

Sfântul voievod a fost un mare ocrotitor al tiparului. Domnia lui începe cu apariția Bibliei de la București, prima ediție integrală în limba română. Pagina de titlu oferă informații referitoare la cei care au contribuit la apariția lucrării: *„Biblia adecă Dumnezeiasca Scriptură ale cei vechi și ale cei noao leage toate care s-au tălmăcit duple limba elinască spre înțeleagerea limbii rumânești, cu porunca prebunului creștin și luminatului domn Ioan Șarban Cantacozino Basarabă Voievod și cu îndemnarea dumnealui Costandin Brâncoveanul, marele logofăt nepot de sor al Măriei Sale, carele, după prestăvirea acestui mai suspomenit domnu, Putearnicul Dumnezău, den aleagerea a toatei Țări Rumânești, pre dumnealui l-au coronat cu domnia și stăpânirea a toată Țara Ungrovlahiei. Și întru zilele Măriei Sale s-au săvârșit acest Dumnezăiesc lucru. Carele și toată cheltuiala cea de săvârșit o au rădicat.”*⁷ Tipărirea a început sub Șerban Cantacuzino și s-a terminat după moartea acestuia la începutul domniei lui Constantin Brâncoveanu. George Călinescu a afirmat în „Istoria literaturii române de la origini până în prezent” (p. 10, ediția din 1986) că Biblia de la București din 1688 este pentru limba română ceea ce este pentru cea germană Biblia lui Martin Luther. Tot în perioada domniei lui au văzut lumina tiparului în limba română cărți pentru slujbele religioase și pentru școli atât pentru Țara Românească, cât și pentru Moldova și Transilvania: Psaltirea, Sfânta Evanghelie, Molitfelnicul, Octoiul, Liturghierul, Ceaslovul, Apostolul și predicile lui Ioan Gură de Aur sub titlul „Mărgăritarele”.

Dacă lui Șerban Cantacuzino i se reproșase apropierea prea mare față de Imperiul Habsburgic, lui Brâncoveanu i se va imputa de către adversarii săi accentuata deschidere față de Rusia lui Petru I.

Constantin Brâncoveanu, portret în ulei, aflat la Muzeul din Brebu, jud. Prahova

Îngrijorat de politica religioasă impusă românilor din Transilvania, unde imperialii austrieci au pus la cale „unirea” ortodocșilor cu Biserica Romano-Catolică, el și-a îndreptat privirile către Rusia, stat ortodox în plină afirmare europeană, iar în anul 1709 a încheiat un tratat prin care se obligă să sprijine pe țar cu un corp de oaste de 20.000 de oameni în cazul unei campanii îndreptate împotriva Imperiului Otoman. Prilejul se ivește în anul 1711 când Petru cel Mare se decide că e timpul să obțină o ieșire la Marea Neagră. Dar Constantin Brâncoveanu se răzgândește și preferă să rămână în expectativă, așezându-și tabăra la Urlați, la o distanță egală de turci și de ruși. Deși primise 300 de pungi de aur din partea țarului pentru asigurarea aprovizionării armatei ruse, nu se achită de această obligație, contribuind astfel la înfrângerea de la Stănilești (18-22 iulie 1711), concluzionează istoricul Dan Falcan¹, ceea ce a fost foarte bine pentru că altfel Moldova ar fi ajuns o gubernie rusească la fel ca Ucraina, Georgia sau Basarabia, așa cum a subliniat Neagu Djuvara.⁸ Un observator străin a remarcat, în anul 1686, pe vremea lui Șerban Cantacuzino, că românii, deși urmăreau să se elibereze de sub stăpânirea otomană, erau interesați ca puterea otomană să nu fie doborâtă, fiindcă aceasta ar fi deschis calea dominației Imperiului Austriac și a Polniei.⁶ În anul 1711 Constantin Brâncoveanu, un diplomat foarte iscusit și un bun strateg, și-a dat seama, probabil, că înfrângerea turcilor ar fi deschis calea dominației Imperiului Rusesc.

Responsabilitatea eșecului de la Stănilești a fost pusă de Petru I pe seama atitudinii ambigue a voievodului muntean. Pe de altă parte Brâncoveanu nu intervine nici de partea turcilor. Cu o lună înainte de Stănilești, vărul domnului, spătarul Toma Cantacuzino trece cu cavaleria de sub comanda sa de partea rușilor, atacând și jefuind Brăila aflată sub stăpânire turcească. Poarta a considerat că spătarului a acționat la comanda domnitorului, deși, evident acesta fusese și el luat prin surprindere de fapta necugetată a vărului său. Constantin Brâncoveanu era compromis în ochii otomanilor de această trădare. Colac peste pupăză la Constantinopol curgeau plângerile împotriva lui făcute de unchii săi Cantacuzini pe care îi marginalizase și de Mihai Racoviță. Domnitorul credea că va putea rezolva toate problemele ca de obicei cu ajutorul peșcheșurilor de sute de pungi de aur. Numai că, de această dată, turcii vroiau să pună mâna pe toată averea imensă a Brâncoveanului și deși decizia sultanului fusese deja luată au așteptat un moment favorabil pentru a nu speria prematur vânatul. Momentul oportun a apărut pe 24 martie 1714 când este mazilit și dus împreună cu familia sa la Constantinopol, unde este închis și torturat în fața soției și a copiilor pentru a-și declara toată averea, dar domnul rezistă cu demnitate, având chiar un moment de revoltă împotriva sultanului și a marelui vizir. Refuzul de a da 20.000 de pungi cu aur pentru a-și salva viața a pecetluit soarta voievodului.¹

Diplomatul venețian Andreea Memno a fost de față în ziua de 15 august 1714 la scena execuției lui Constantin Brâncoveanu și a familiei sale. Scrisoarea pe care diplomatul i-a trimis-o dogelui de la Veneția este pomenită de părintele Arsenie Boca în scrierea sa „Cărarea împărăției”. Reproduc în continuare această scrisoare.

„Duminică 15 august de dimineață, s-a tăiat capul bătrânului principe al Vlahiei, tuturor fiilor lui și unui boier care-i era vistier. Iată cum s-a făcut:

Încă de dimineață Sultanul Ahmed se puse într-un caic împărătesc și veni la seraiul zis foisorul Jalikiacs pe canalul Mării Negre, în fața căreia era o mică piață, unde au adus pe Brâncoveanu Voievod, pe cei patru băieți ai lui și pe vistierul Văcărescu, i-au pus în genunchi unul lângă altul la oarecare depărtare, un gâde le-a scos căciulile din cap și Sultanul i-a muștrat făcându-i haini. Apoi le deteră voie a face o scurtă rugăciune. Înainte de a se ridica securea asupra capului lor fură întrebați dacă voiesc să se facă turci și atunci vor fi iertați. Glasul cel înăbușit de credință al bătrânului Brâncoveanu răsună și zise înspăimântat de această

insultă: “Fiii mei! Iată, toate avuțiile și tot ce am avut am pierdut; să nu ne pierdem însă și sufletele! Stați tare și bărbătește, dragii mei, și nu băgați seamă de moarte. Priviți la Hristos Mântuitorul nostru câte a răbdat pentru noi și cu ce moarte de ocară a murit; credeți tare întru aceasta și nu vă mișcați nici vă clătiți din credința cea pravoslavnică pentru viața și lumea aceasta.”

La aceste cuvinte Ahmed se făcu ca un leu turbat și porunci să li se taie capetele. Gădele înfiorător, ridică securea și capul marelui vistier Enache Văcărescu se rostogoli pe pământ. Apoi se începu cu uciderea copiilor. Când gădele ridică securea la capul feciorului celui mai tânăr al domnului, Beizadea Mateiaș, numai de 16 ani, acesta se îngrozi de spaimă; sârmanul copilaș, văzând atâta sânge de la frații lui și de la Văcărescu, se rugă de Sultan să-l ierte, făgăduindu-i că se va face turc. Însă părintele său, Domnul, al cărui cap căzu în urmă, înfruntă pe fiul său și zise: “Mai bine să mori în legea creștinească, decât să te faci păgân, lepădându-te de Iisus Hristos pentru a trăi câțiva ani mai mult pe pământ! Copilașul ascultă și ridicând capul, cu glas îngeresc zise gâdelui: “Vreau să mor creștin. Lovește!” În urmă ucise și pe Brâncoveanu.

O Doamne! O Doamne! Pana-mi tremură când vă scriu Excelență. Ceea ce am văzut ... Mă întreb: putut-a fi de față cineva să nu fi plâns, văzând capul nevinovatului Mateiaș tânăr tinerel, rostogolindu-se pe jos, lângă capul părintelui său care se apropiase de-al copilului ... părea a-l îmbrățișa...

Gădele stropit de sângele creștinesc, face un salut Sultanului Ahmed și se retrage. Sultanul însoțit de plenipotențiarilor Germaniei, Rusiei, Angliei se ridică să plece. Văzându-mă cu ochii înlăcrimați spuse Sultanul că regretă acum ceea ce a săvârșit...”⁹

Turcii au confiscat toată averea lui Constantin Brâncoveanu de care au avut cunoștință și la care au avut acces. Adică o parte din averea fabuloasă a domnului. Cealaltă parte încearcă să găsească și în ziua de azi căutătorii de comori.

Osemintele voievodului Constantin Brâncoveanu au fost aduse în țară abia în anul 1720 de doamna Marica și îngropate în biserica Sfântul Gheorghe Nou din București.

Constantin Brâncoveanu a fost singurul domnitor român care a murit martir. El nu și-a trădat credința strămoșească și a preferat să moară împreună cu fiii săi decât să se lepede de Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Având în vedere sfârșitul martiric al voievodului Constantin Brâncoveanu și a celor patru fii ai săi împreună cu sfetnicul Enache Văcărescu și apreciind viața sa mărturisitoare, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în ședințele de lucru din 20-21 iunie 1992, a hotărât trecerea în rândul sfinților a celor șase martiri Brâncoveni. Sfinții Martiri Brâncoveni sunt pomeniți în calendarul creștin ortodox la 16 august.

La împlinirea a 300 de ani de la moartea martirică a Brâncovenilor, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a declarat anul 2014 drept „An comemorativ al Sfinților Martiri Brâncoveni” în Patriarhia Română. De asemenea anul 2014 a fost declarat „Anul Brâncoveanu” pentru comemorarea a 300 de ani de la martiriul Brâncovenilor prin Hotărârea Guvernului României nr. 1.167/2013.

Ștefan Casapu

Note bibliografice

¹ Falcan, Dan - Constantin Brâncoveanu: când neamurile se trădează între ele, în „Historia Specială”, anul II, nr. 2, martie 2013, p. 52-57

² Casapu, Ștefan - Istoria bisericilor ortodoxe române din Săcele Brașov, vol. 1, Săcele, 2000, p. 59 și 61-62

³ Djuvara, Neagu - Răspuns criticilor mei și neprietenilor lui Negru Vodă, București, 2011, p. 13

⁴ Biserica Sf. Nicolae din Făgăraș <http://www.crestinortodox.ro/biserici-manastiri/biserica-sfantul-nicolae-biserica-brancoveneasca-fagaras-118769.html>

⁵ Constantiniu, Florin - O istorie sinceră a poporului român, București, 1997, p. 170-174

⁶ Bărbulescu, Mihai - Deletant, Dennis - Hitchins, Keith, - Papacostea, Șerban - Teodor, Pompiu - Istoria României, ediție revizuită și adăugită, București, 2014, p. 222-224

⁷ pr. Dedu, Bogdan - Prima Biblie în limba română <http://ziaruluminia.ro/documentar/prima-biblie-limba-romana>

⁸ Djuvara, Neagu - O scurtă istorie ilustrată a românilor, București, 2013, p. 206

⁹ pr. Boca, Arsenie - Cărarea împărăției, capitolul 2 Războiul nevăzut, Cum au murit Constantin Brâncoveanu și copiii săi <http://biserica.org/Publicatii/1994/NoIV/01/index35.html>

MONUMENTUL SOLDATULUI NECUNOSCUȚ

Si pe tine te-au chemat, Radule?

- Da!
- De ce?
- Nu știu.
- Uite că vine și Nelu Piticu și Petrică Trăsnea. Hai să

intrăm.

În primărie, portarul i-a îndrumat spre camera 5

- Hai, intrați odată, că n-o să stăm până poimăine după voi! O voce amenințătoare, poruncitoare, guturală, înăspriță de nicotină, cu vădit accent străin le ordona să intre.

Camera 5 era de fapt o sala mică folosită pentru ședințe cu un număr mic de participanți. Pe perețele din față erau înșirate o suită de portrete, dintre care Radu i-a recunoscut numai pe Gheorghe Gheorghiu Dej și pe Ana Pauker. Tot în față era o masă acoperită cu o pânză roșie și trei scaune. În sală erau trei rânduri de bănci din lemn de brad vopsite în maro. Pe perețele din dreapta, rău finisat, era prinsă o lozincă din litere mari, roșii, care îndemna cititorul la dragoste nețărmurită pentru generalism. Peretele din stânga era ocupat de două ferestre mari prin care se puteau vedea piața din fața primăriei și statuia Soldatului Necunoscut din primul război mondial, simbol al vitejiei și al sacrificiului militarilor români pentru întregirea neamului.

Pe soclul monumentului înalt de aproximativ 4 metri era postat un soldat care ținea cu mâna stângă o pușcă „la picior”, iar cu mâna dreaptă prindea flamura în falduri pe suport. În vârful steagului era atașată emblema Regatului României. Sub bocancul drept soldatul ținea victorios stema Imperiului Austro-Ungar.

Pe cele patru laturi ale soclului erau fixate plăci de marmură pe care s-au scris cu litere aurite faptele de arme ale soldaților. Tot pe aceste plăci de marmură s-au gravat numele Regelui Ferdinand și al Reginei Maria ca recunoaștere a jertfei lor alături de soldații din tranșeele de la Oituz și Mărășești și pentru contribuția lor hotărâtoare la întregirea neamului.

Radu și-a aruncat privirea pe fereastră și a văzut cum doi muncitori dădeau zor să astupe cu ghips scriitura de pe plăcile de marmură atașate pe cele patru laturi ale soclului monumentului. Al treilea muncitor ținea scara care se sprijinea pe mâna dreaptă a soldatului. Al patrulea se chinuia cu un bomfaier să taie emblema regală din vârful steagului.

Așa se mistifică istoria, gândea Radu.

- Tovarășe Onuș, să-ncepem odată! Rugămintea venea din partea directorului Liceului Industrial care stătea în poziție de drepti în spatele unui scaun, iar cu amândouă mâinile se prindea de spătar. Ezitant și docil parcă, nu avea curajul să se așeze înaintea lui Onuș să-și dea consimțământul.

A! Asta este secretara de partid, un fel de Ana Pauker a Săcelelor, și-a zis Radu.

Onuș stătea la geam și își arunca privirea din când în când la ce făceau muncitorii acolo, la monument. Un rictus batjocuritor și de satisfacție perversă se observa adesea pe fața ei.

Într-un târziu, tovarășa Onuș a plecat de la geam frecându-și mâinile de mulțumire. S-a așezat pe scaun și i-a spus cu lehamite directorului să ia loc. Pe fiecare dintre cei chemați a început să-i distribuie pe locuri.

- Tu stai acolo, tu acolo și tu acolo.

Numai Costel Puiu nu a primit ordin unde să stea. Venise și intrase mai devreme și s-a așezat în spate, la un cap de bancă. Fostul coleg de primare al lui Radu ședea acolo ghemuit și speriat ca de bombe. Deci a fost convocat și el, și-a zis Radu.

Cu o voce apăsată, amenințătoare Onuș s-a răstit la băieți:

- Care dintre voi nu a fost la bal sâmbătă seara, să ridice

mâna.

S-au uitat unul la altul și nimeni nu a ridicat mâna.

- Deci ați fost la bal toți patru! a concluzionat mulțumită bolșevica.

Și tot tovarășa Onuș:

- Care dintre dumneavoastră a plecat de la bal înainte de terminarea petrecerii, să ridice mâna!

Nici un gest, nici un cuvânt. Parcă, gândea Radu, am plecat cu toții, în grup, pe la orele 5. Era cu noi și Țuți Mircan. Pe el de ce nu l-or fi chemat?

- Era cu voi și Mircan?

Un da anemic s-a auzit de undeva din fundul sălii.

- Era beat?

- Nici vorbă, a afirmat Costel. A bătut la tobe toată noaptea, cum o să bea? Damian, șeful de orchestră, nu admite așa ceva.

- V-am convocat aici pentru că ați fost toți patru cu el și vrem să ne spuneți cum a intrat Mircan în spațiul monumentului și cum a început acolo banditul să răcnească, ca un nebun, pogrind comunismul, batjocorind proletariatul și blamând revoluția leninistă?

Erați acolo, l-ați văzut și l-ați auzit!! Încă odată vă întreb, era beat? Tu, către Radu, și tu, către Nelu Piticu, și tu către Petrică Trăsnea, să ne spuneți adevărul. Avem noi ac de cojocul lui, banditul dracului. I-arătăm noi comunism de nu mai iese de acolo 20 de ani, legionarul dracului. Nu-i plac proletarii, nu-i place comunismul, îl facem noi să ne iubească. Gherla și Aiudul sunt locuri de reeducare. În câțiva ani se va cuminti și ne va iubi. Peste câțiva ani va veni acasă spășit, dacă va mai veni, iar pe voi vă paște pușcăriia dacă nu ne spuneți adevărul. S-a înțeles!!(tare, imperativ și amenințător)

Înfuriată, cu ochii congestionati, cu mișcări amenințătoare ale mâinilor și-a îndreptat privirea către Radu.

- Mă! Tu! Āsta! Ce-a zbirat acolo, la monument, nemernicul, banditul de Mircan despre proletari, despre comunism?

- N-a zbirat, a recitat.

Bolșevica nu se aștepta la un asemenea răspuns, tranșant, decis, răspicat, dat pe față spontan, dar deturnat. A rămas cu ochii mari, fixați pe Radu, cu gura căscată și cu mâna stângă suspendată ca și javra lui nenea Mitică, la vânatoare, când zărea vânatul.

Fără să mai aștepte întrebări Radu a continuat:

- Era deschisă ușa, așa a intrat în spațiul monumentului.

Nu s-a rezemat de soclu ci a stat în fața lui. De acolo a început să recite din poezia lui Eminescu „Împărat și proletar”. Am să vă recit și eu câteva strofe pe care le-am învățat acum două săptămâni și pe care le-a recitat și Mircan.

Spuneți-mi ce-i dreptatea? - Cei tari se îngrădiră
Cu-averea și mărirea în cercul lor de legi;
Prin bunuri ce furară, în veci vezi cum conspiră
Contra celor ce dânsii la lucru-i osândiră
Și le subjugă munca vieții lor întregi.

Zdrobiți orânduiala cea crudă și nedreaptă,
Ce lumea o împarte în mizeri și bogați!
Atunci când după moarte răsplătă nu v-așteaptă,
Faceți ca-n astă lume să aibă parte dreaptă,
Egală fiecare, și să trăim ca frați!

Și boale ce mizeria ș-averea nefirească
Le nasc în oameni, toate cu-ncetul s-or topi;
Va crește tot ce-n lume este menit să crească,
Va bea pân-în fund cupa, pân' va vrea s-o zdrobească,
Căci va muri când nu va avea la ce trăi.

Primul care a prins curaj a fost Nelu Piticu. Nici el nu a mai așteptat să se mai pună întrebări.

- Așa a fost. Dacă doriți am să vă recit și eu din poemul lui Eminescu. Și nouă, la liceu, ni s-a cerut să învățăm câteva strofe din „Împărat și proletar” Am și făcut analiza versurilor.

Eminescu a scris poemul sub influența lecturilor marxiste (aici Nelu a făcut o scurtă pauză lăsând cuvântul marxiste să plutească în aer). El demască în poezie starea de conflict dintre proletari și exploatare stăpânitorii mijloacelor de producție în societatea burgheză. De asemenea poezia subliniază puternicul caracter de clasă privind legislația și adevărul. Eminescu atacă pe rând în poezia lui tema relației antagonice dintre exploatare și exploatați, tema revoltei împotriva nedreptății și inegalității.

Nelu este pe „linie”, gândea Radu. Nu va avea probleme la examenul de admitere. O să intre precis la „Ziaristică”.

- Eu sunt ucenic la uzina „Steagul Roșu”, a intervenit Petrică Trăznea. La noi, la cursurile serale, nu s-a predat așa ceva, dar Țuți Mircan așa ceva a recitat dimineața când am venit de la bal. Nu era băut. Am înțeles din ce a recitat că în societatea burgheză noi, muncitorii, suntem batjocoriți, exploatați și nedreptățiți.

Costel Puiu a început cu câteva bâlbâieli emoționale care-i făceau vorba neinteligibilă, dar, după ce a trecut peste trac, a vorbit convingător despre Țuți Mircan.

- Este un mare talent. A lucrat ani de zile ca impiegat de mișcare la CFR. Face parte dintr-o familie de muncitori. Soția lui l-a înțeles și a sesizat că este un om care are chemare și că poate să dea mult mai mult societății noastre. L-a sfătuit bine să dea la toamnă examen de admitere la universitate. Ar fi păcat pentru o neînțelegere să se piardă un asemenea talent. Sunt sigur că cel care ne-a văzut, cel care l-a auzit pe Mircan și cel care ne-a pârât, nu cunoaște poezia lui Eminescu - Împărat și proletar.

În sală s-a instalat o tăcere apăsătoare, chiar suspectă. Nici un cuvânt, nici o mișcare, nici un zgomot. Onuș se uita la tineri. Pe rând trecea de la unul la altul, căutând un gest sau o expresie pe fața fiecăruia care să-i întărească convingerea că Mircan este, în ciuda celor spuse, un „bandit” contrarevoluționar. Într-un târziu, văzând că nu are martori la ceea ce i s-a relatat, a strâns din buze, a dat ușor cu pumnul în masă, iar pe fața ei a apărut o mină de regret că nu i-au reușit intențiile șovin-revanșarde pitite sub sloganul luptei de clasă.

- Hai, ieșiți! M-am săturat de voi! a vorbit cu ton scăzut

bolșevica de Onuș, apoi, tare, a zberlat la ei:

- Să nu vă pună hantătaru să spuneți cui va ce s-a vorbit aici că vă ia mama dracului și vă bag pe toți la închisoare. S-a înțeles?

- Să ieșim prin spate, prin curtea primăriei. Prin față sunt sigur că dihania asta bolșevică ne urmărește de sus cu privirea, și-a dat cu părerea Nelu Piticu.

Ajunși în curtea primăriei, aerul curat și rece i-a mai trezit și parcă le-a mai potolit tensiune sufletească. Nelu și-a scos baptista și a început să-și șteargă ceafa de sudoare cu mișcări ușoare. Petre s-a „strâns” și s-a scuturat din tot corpul. Costel s-a agățat de brațul lui Radu și după câțiva pași i-a zis:

- Radule, ne-ai scos din bucluc, iar Țuți a fost la numai o clipă de temniță grea.

- Mă, Radule, a intervenit Nelu, cum Dumnezeu ți-a venit în minte așa de repede poemul lui Eminescu ca să scăpăm și noi și Țuți de Gherlă?

- Cred că Țuți era puțin „prăfuit” pentru că altfel nu mi explic cum de putea să fie atât de vehement împotriva comunismului și a bolșevicilor. I-a făcut praf. Cu ce a spus el acoloși că de multe a mai spus, bolșevica de Onuș putea să bage în închisoare toate Săcelele. Când revoluționara ne-a pus întrebarea:” Ce a spus Mircan când a intrat în spațiul monumentului și a-nceput să zbiere ca un nebun despre comunism, despre proletari, despre revoluție?” atunci mi-am adus aminte că Țuți și-a încheiat într-adevăr tirada anticomunistă cu un vers din Eminescu: „Zdrobiți orânduiala cea crudă și nedreaptă,/Ce lumea o împarte în mizeri și bogați!” Măi, Radule, Țuți a spus numai realitatea obiectivă, dar știi cum este cu adevărul, n-a câștigat niciodată.

Ajunși în piață, Radu a căutat cu privirea statuia Soldatului Necunoscut. Scriitura de pe soclu era înlăturată de sus până jos de stratul gros de ghips, iar emblema regală din vârful steagului dispăruse. Cu un bomfaier și un spaclu au șters într-o clipă istoria noastră de neatarnare începută la Plevna și Smîrdan și întregită după Oituz și Mărășești.

Hei, Mureșanule! Scoală din mormântul acela de sub Tâmpa și mai „sună” odată deșteptarea, poate că atunci îndemnul le va intra la toți în cuget și-n simțiri.

Dr. Onoriu Corfariu
Târgu-Mureș

“RĂSFOIND PRINTRE GALBENELE FILE...”

În scurgerea timpului, 100 de ani înseamnă o unitate de referință; un veac în care s-au succedat cam două generații cu năzuințe și împliniri, cu deznădejdi și deziuzii. Anul centenar 2014 readuce în memorie Primul Război Mondial, prima conflagrație care a pus în mișcare armate hotărâte să se împotrivescă tendințelor expansioniste și să-și îplinească unitatea națională.

România a participat la război cu dorința Unității Naționale și și-a împlinit prin fapte de arme visul mult dorit.

Răsfoind presa vremii, descoperim în “Glasul Ardealului”, din 3 decembrie 1918, articolul lui I. Cristea intitulat “Învieirea”. Autorul remarcă cu mândrie: “După 18 veacuri de împlinare, neamul românesc învie”. S-a înlăturat prin jertfa de sânge “tăcerea nopții și repausul mormântului” care au așternut peste noi “vălul uitării oarbe”.

Realizată pentru prima dată sub sceptrul lui Mihai Viteazul, unirea Țărilor Române “s-a depărtat repede pentru că nimeni nu-i cunoștea taina și cei cărora le aducea scumpa solie nu erau pregătiți să o primească... A rămas doar visul Unirii care, cu cât

cerea mai multe jertfe, cu atât era mai drag și mai scump”. Visul acesta era licărul de speranță “al țăranului plecat de la coarnele plugului în slujba gliei străbune: drag și sfânt ca și Raiul adus de Crist, căci s-a născut din aceeași căldură fierbinte a lacrimilor care nu curg afară, ci se reîntorc în suflet”. Și legea destinului s-a împlinit. Unirea într-un stat național a fost primită “ca sărbătoarea tuturor celor asupriți” și împlinirea ei s-a datorat “voinței mai presus de toate”.

După 320 de ani, la Alba-Iulia, unde “Apostolul Neamului” intrase triumfător, optzeci de mii de oameni vestesc împlinirea măreață a visului. “Izbânda dobândită prin fapte de arme, puterea omenească nu mai e în stare să o alunge dintre noi”.

Faptelor de arme li s-au adăugat negocierile diplomatice. O contribuție a avut George Moroianu care a susținut cauza României la Londra și Paris. A informat opinia publică și mediile diplomatice asupra cauzei românești în anii premergători războiului și în timpul Conferinței de Pace. S-au remarcat prin aceeași consecvență: Alexandru I. Lapedatu, C-tin Lacea, Iosif Blaga.

În dorința de a apăra în haosul și destrămarea de atunci (toamna anului 1918) avutul românilor”, s-au organizat gărzii naționale. La Săcele, cea mai puternică gardă “o avem la Satulung, unde de altfel se află și comanda centrală”. Inițiatorul este prof. Gheorghe Dragoș. Sfințirea drapelului Gărzii Naționale din Satulung s-a făcut într-o duminică din a II-a parte a lunii noiembrie. Părintele Octavian Sântion, care oficia pe rând în bisericile ortodoxe din Săcele (preoții erau mobilizați), a săvârșit sfințirea la biserica Sf. Arhangheli din Satulung. A fost o zi de mare sărbătoare sufletească: când primii stropi de apă sfințită “au botezat fruntea aurită a steagului”, din strana cântărețului “bătrânul și fericitul cântăreț Nenea Gheorghe Colceag a dat glas celui mai sfânt și sunător <Deșteaptă-te Române> care s-a auzit vreodată”. Preotul și poporul adunat au răspuns cu însuflețire. Când s-a ajuns la versurile : “Murim mai bine-n luptă cu glorie deplină/ Decât să fim sclavi iarăși în vechiul nost pământ” plânsul a inundat glasurile tuturor. Trecutul, timp de suferință și întuneric “se îmbina în lacrimi cu zorile aurii ale unui viitor de libertate”.

Au rămas fapte și nume ale celor care s-au jertfit pentru mărețul ideal al întregirii naționale. Încă din primii ani de după 1918, sacrificiul lor a fost omagiat prin rugi fierbinți. O circulară a Arhidiacezei Ortodoxe Române din Transilvania, emisă în 10 august 1919, cerea “ca în ziua de 15/28 august, când serbăm

Adormirea Născătoarei de Dumnezeu, când se vor împlini 3 ani de când România a scos sabia pentru eliberarea noastră, ...să se facă rugăciuni de mulțumire în toate bisericile pentru strălucita învingere a armatei române, să se țină parastase pentru odihna sufletelor și pomenirea eroilor căzuți pe câmpul de luptă...să se țină cuvântări patriotice pentru gloria armatei române”. Actul este datat: Sibiu, 1 August 1919 și este semnat de Dr. Ilarion Pușcariu, arhimandrit și vicar episcopal.

În același an, în septembrie (nr. 67/b 1919), episcopul Caransebeșului, Dr. Miron Cristea, adresându-se “către iubitul cler și popor din Mitropolia Ortodoxă Română a Transilvaniei, Banatului și părților ungurești locuite de români” aducea vestea că regele Ferdinand I, în temeiul hotărârii unanime aduse de Marea Adunare Națională de la Alba-Iulia... a primit să-și întindă puternicul braț și părinteasca sa putere și peste noi”. Luminatul ierarh se ruga Cerului să țină pe Rege și Casa Domnitoare “cu neamul românesc într-o împreunare în vecii vecilor”.

Prof. Elena Bulat

PS: Mulțumiri d-lui prof. Dr. Pr. Vasile Olteanu, directorul Bibliotecii Primei Școli Românești din Scheii Brașovului, care ne-a pus la dispoziție materialele pentru informare.

• *Cultura*

SCRIITORUL CAIUS DOBRESU, COAUTOR AL ANTOLOGIEI “CĂMAȘA. 1863 - 1914 - 2014”

Scriitorul Caius Dobrescu a participat în data de 14 noiembrie, de la ora 19.00, la Centrul Cultural Minoriten din Graz, la prezentarea operei colective intitulată „Cămașa. 1863 –1914– 2014“, proiect la care a participat alături de alți 32 de autori din 20 de țări (Austria, Germania, Franța, Bosnia și Herțegovina, Cehia, Ungaria, Marea Britanie, Bulgaria, Serbia, Turcia, Croația, Slovacia, Slovenia, Italia, Albania, Statele Unite ale Americii, Kosovo, Ucraina, Polonia, Federația Rusă).

Antologia literară este dedicată comemorării centenarului de la declanșarea Primului Război Mondial, autorii selectați pentru acest proiect aparținând fostelor regate ale monarhiei habsburgice, statelor ce alcătuiau blocul politico-militar Antanta, dar și statelor ce formau alianța Puterilor Centrale.

Lansarea cărții a avut loc în prezența tuturor celor 33 de autori.

Având ca motiv cămașa, antologia este formată din narațiuni, texte poetice și eseuri care readuc în atenția cititorului perioada Primului Război Mondial. Motivul cămășii este prezent de-a lungul întregii opere colective cu scopul de a accentua nivelul personal la care a fost implicat și afectat fiecare individ. Textele

antologiei multilingve sunt publicate în limba maternă a fiecărui autor, cu traducere în limba germană.

Caius Dobrescu (n. 1966), poet, eseist și romanțier, predă teoria literaturii la Universitatea București. Dintre volumele publicate, amintim: “Pauza de respirație” (volumcolectiv, 1991); “Efebia” (poeme, 1994); “Balamuc sau pionierii spațiului” (roman, 1994); “Dead-eva” (poeme, 1998); “Modernitatea ultima” (eseuri, 1998); “Inamicul impersonal” (eseuri, 2001); “Semizei și rentieri”. “Despre imaginarul burghezii modern” (istorie culturală, 2001); “Ode an die freie Unternehmung” (poezie, 2006; în 2009 autorul a primit premiul orașului Münster pentru poezie europeană, împreună cu Gerhard Csejka, traducătorul volumului); “Teza de doctorat” (roman, 2007) și “Euromorphotikon” (roman înversuri, 2010).

Evenimentul a fost organizat de Asociația Kulturvermittlung Steiermark, Casa Internațională a Autorilor din Graz, Centrul Cultural Minoriten, editura Leykam și ISOP (Proiecte Sociale Inovative) în parteneriat cu Institutul Cultural Român de la Viena.

Preluare după www.hotnews.ro

PĂRINTELE FILOLOGIEI ROMÂNE TIMOTEI CIPARIU (1805-1887)

Opersonalitate polivalentă a culturii românești din Transilvania secolului al XIX-lea, din păcate azi aproape uitată, Timotei Cipariu s-a născut în anul 1805 în comuna Pănade, de pe Târnave, din părinți țărani. De mic copil manifestă o vădită înclinație pentru limbile clasice, deprinzând declinările latinești de la fratele său mai mare și învățând singur a desluși literele grecești de pe o gramatică tradusă cu litere chirilice.

Deși nu a urmat alte școli în afară de gimnaziul și seminarul teologic de la Blaj, ajunge, prin pasiune autodidactică, să posede o excepțională erudiție filologică; cunoaște douăsprezece

limbi vechi și moderne (multe orientale: ebraica, araba, siriana, egipteană, turca, persana). Patima iluministă pentru carte, pentru vechea literatură românească - atât de ardentă la Petru Maior, Ghe. Șincai, Samuel Micu, al căror emul plin de respect s-a considerat întotdeauna - l-a determinat să adune, din veniturile sale modeste, o colecție prețioasă de peste 4000 de cărți și manuscrise rare, aflate azi în biblioteca filialei din Cluj a Academiei.

Profesor de limba română la Seminarul din Blaj, apoi canonic și profesor de filosofie în 1842 și director la același seminar între anii 1854-1875, Timotei Cipariu a luat totdeauna parte activă

la lupta pentru emanciparea națională a românilor ardeleni. Activitatea sa politică se leagă îndeosebi de evenimentele din jurul anului 1848, luptând alături de Avram Iancu, Papiu Ilarian pentru recunoașterea drepturilor politice ale națiunii române în Ardeal. A fost unul dintre cei zece secretari ai Adunării de la Blaj, de pe Câmpia Libertății, și a făcut parte din delegația trimisă la Viena pentru a înfățișa împăratului revendicările românilor ardeleni. Deși, mai târziu, Timotei Cipariu se va consacra cu precădere studiilor filologice, nu se va dezice niciodată de idealurile politice pentru care a militat în anul 1848. În Dieta ardeleană de la Sibiu, în care va reprezenta județul Cetatea de Baltă, va milita în spiritul aceleiași idei.

Dedicându-se filologiei, Timotei Cipariu abordează exhaustiv studiul romanității limbii române, așezând bazele istoriei științifice a limbii noastre. Operele sale de căpetenie ca "Principii de limbă și scriptură" sau "Gramatica limbii române" și "Elemente de limbă după dialecte și monumente vechi" au croit drumul pe care aveau să meargă Hașdeu, Densușianu și întreaga școală lingvistică română modernă. De numele lui Cipariu se leagă adoptarea alfabetului latin în revista "Organul luminării", încă din 1847. Tot el scoate, între 1867 și 1872, cea dintâi revistă de filologie la noi – "Archivul pentru istorie și filologie".

Modestul director al Seminarului din Blaj, post pe care-l va deține o bună parte din viață, a fost totodată un marcant animator al vieții culturale și științifice. Este unul dintre întemeietorii Societății Academice Române, viitoarea Academie Română, și primul vicepreședinte și apoi președinte al Asociațiunii Transilvane pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român (ASTRA).

Cipariu este cel dintâi lingvist român care a dat o largă extensiune punctului de vedere istoric în abordarea studiului limbii și literaturii și, totodată, cel dintâi care publică la noi documente și monumente vechi de limbă. Gramatica întocmită de el, premiată de Societatea Academică Română, pe care A. T. Laurian o numește "un tezaur de vastă erudiție", este o cuprinzătoare sinteză istorică a limbii române, impresionantă pentru epoca în care a apărut și nelipsită de interes până astăzi.

Calea spre unificarea limbii române este, după Timotei Cipariu, păzirea fondului de romanitate și revenirea chiar la formele

vechi latine, pe care limba nu le-a păstrat integral, realizând pe baza acestuia o adevărată sinteză istorică a limbii române din secolele XVI, XVII și cea din timpul său, referindu-se chiar la dialectele sud-dunărene. N-a scăpat din vedere nici moștenirea dacă, încadrând aici unele toponime ca Mureșul, Oltul, Ampoiul, Someșul, Crișul, pe care cercetările ulterioare au confirmat-o.

Contribuția lui Timotei Cipariu la dezvoltarea literaturii române a fost puțin abordată. Chiar opera de bază în acest domeniu, "Crestomația sau analecte literare", a fost apreciată mai mult ca o antologie de texte vechi românești decât ca o lucrare de sinteză istorică. Cipariu însuși își apreciază lucrarea ca "o culegere din scrierile cele mai însemnate românești care mi-au venit în cunoștință începând de pe la mijlocul secolului XVI până pe la 1830". Într-un capitol al lucrării sale, "Notitia literară", încearcă un tablou istoric al literaturii române, realizat pe secole, cuprinzând atât Transilvania, cât și Muntenia și Moldova, înregistrând și manuscrise vechi sud-dunărene și din Istria. Deși incompletă și insuficientă sub aspect descriptiv, Crestomația constituie un pas spre elaborarea unei istorii a literaturii române.

Aportul cărturarului transilvan s-a manifestat și în domeniul dramaturgiei. În acest sens, a scris în 1862 o piesă în versuri, "Ecloga pastorală", reprezentată în același an și tipărită în 1863, apreciată de istoricul Nicolae Iorga, care consideră că versurile lui Cipariu "sunt mai românești în limbă și inspirație decât cele ale lui Assachi". De altfel, înclinația pentru versificare și-o va manifesta în "Învățătorul satului", unde va publica poezii cu conținut militant, chemând la deșteptarea națională.

O caracterizare admirativă a personalității lui Timotei Cipariu o va realiza scriitorul Alexandru Odobescu, în 1887, la decesul filologului: "...Sprijinitor îndrăzneț al drepturilor politice și sociale ale naționalității române din staturile Austriei și Ungariei,... Scrutătorul cel mai erudit, cel mai adânc și cel mai scrupulos al cunoștințelor clasice,...investigatorul cel mai ager, cel mai logic și cel mai convins al arcanelor istorice ale limbii românești..."

Prof. Florica Lupu

• *Opinii*

Despre Klaus Iohannis, Republică și calmul valorilor

Prof. univ. dr Caius Dobrescu
Universitatea București

Alegerea ca Președinte a d-lui Klaus Iohannis ne ajută să înțelegem în ce țară trăim.

Spre deosebire de mulți dintre partenerii noștri europeni, care se știu cetățenii unei Republici, fie ea Elenă, Franceză, Irlandeză, Italiană, Maghiară ș.a.m.d., noi, cu toate că avem înscris republicanismul în Constituție, avem drept patrie politică România. Nu Republica Română, ci, pur și simplu, România.

Pentru mulți, acest lucru pare cum nu se poate mai firesc, și de aceea nu are nevoie de explicații. Comunitatea de limbă, teritoriu și obiceiuri pare ceva de la sine înțeles – oricum, un liant cu mult mai puternic decât legile și instituțiile raționale.

În realitate, însă, „mândria de a fi român”, această presupusă solidaritate ancestrală de dedesubtul oricărei forme istorice, deci „accidentale”, de guvernare, este de cele mai multe ori un paravan menit să ascundă lipsa autenticei solidarități cetățenești. O consecință directă a jocului de-a „uite popa, nu e popa” cu Re-

publica este faptul că afirmarea drepturilor indivizilor și grupurilor șterge cu totul din conștiința publică asumarea responsabilităților. Viziunea mitică a țării care trebuie să fie o mamă bună pentru toți fiii ei, să-i crească la sân și să-i procopsească, precumpănește și în cele din urmă întuneacă în mintea noastră reprezentarea a ceea ce ar trebui să fie o societate civilizată: o ordine bazată în mod esențial pe angajamentele și garanțiile morale *reciproce* pe care și le iau, respectiv dau, membrii acelei societăți, în calitatea lor de oameni egali și liberi.

Într-un asemenea context, chemarea domnului Iohannis la îndeplinirea oficiului de Președinte are sensul unei chemări la virtutea civică. Și aceasta fiindcă domnia-sa pune împreună (și sperăm ca viitorul să arate că pune și de acord) meritul personal cu valorile trăite ale unei moșteniri politice autentic republicane.

În imaginarul nostru istoric, personalitatea d-lui Iohannis tinde să activeze, într-un mod aproape reflex, tiparul monarhului

„neam” care, în a doua jumătate a anilor 1800, a intervenit providențial, salvînd statul de la anarhie și haos. Dar mesajul d-lui Iohannis are foarte mult de cîștigat – atît în forță, cît și în limpezime – dacă realizăm clar diferența specifică a istoriei din care vine domnia-sa. O istorie, în esență, total diferită de tradițiile nobiliare și monarhiste.

Un fapt bine-documentat istoric, dar din păcate ca și necunoscut publicului larg, este acela că sașii ardeleni s-au guvernat timp de secole, indiferent de turbulențele mediului politic în care se aflau, după reguli și valori republicane. Cetățile săsești reprezentau, fiecare în parte, cîte o mică republică, guvernată după propria cartă – de fapt, constituție. Toate șapte fiind reprezentate, apoi, în așa-numita Universitate Saxonă, adică într-un parlament regional în care se dezbătea constant, cu rațiune și pasiune.

Această moștenire politică a slefuit pe termen lung mentalitatea legatarilor săi. Republicanismul a supraviețuit destrămării istorice a „orașelor-stat” săsești și a Universității Saxone. Vecinătățile, asociațiile de întrajutorare, congregațiile religioase au dus mai departe acest spirit, devenit în timp o veritabilă religie. O religie civilă și seculară, centrată pe credința intimă în relația de nedesfăcut dintre respectul de sine și respectul față de ceilalți (și de ceilalți).

Desigur, așa cum spune un vers clasic, „gloria străbună pe strămoși cinstește”: invocarea tradiției politice din care provine nu îi aduce, luată în sine, un merit direct și distinct d-lui Iohannis. Ceea ce contează cu adevărat este că, în calitate de primar al Sibiului, domnia-sa a reușit să redea acestei tradiții forța și strălucirea de altădată. Că a scos credința într-o guvernare bazată pe legi, la rîndul lor bazate pe egalitate și respect reciproc, din izolare și inerție. Că a dovedit cu prisosință actualitatea spiritului multiseclar al republicanismului săsesc, transformîndu-l în premisa renașterii unei comunități urbane moderne și pe deplin românești.

Ceea ce a făcut în primul rînd dl Klaus Iohannis pentru sibieni a fost să le redea încrederea în ei înșiși, ca persoane umane și agenți responsabili. A fost să restaureze sentimentul respectului de sine și al respectului față de ceilalți. A fost să coboare din pod valoarea uitată a demnității personale – o valoare ce nu poate fi înțeleasă și trăită decît în comunitate, într-un spațiu public vibrant și inspirator.

De fapt, tocmai asta a reușit dl Iohannis să facă pentru sibieni: să-i inspire. Nu prin discursuri mobilizatoare, ci printr-o atitudine pe care o putem cel mai bine denumi, cu formula devenită clasică a marelui critic și gînditor social care este Virgil Nemoianu, „calmul valorilor”.

Conduita publică a d-lui Iohannis, ca primar al Sibiului, a ilustrat în mod consecvent principiul că valorile trebuie să fie prezente în acțiunea, nu în retorica politică. Și că ele se manifestă acolo, în acțiune, prin aceea că îi împrumută o energie constantă, coezivă, constructivă și (pe deasupra tuturor acestora, ca sumă a lor) calmă.

Luînd în considerare toate cele de mai sus, cred că putem reveni la propoziția de pornire: alegerea ca Președinte a d-lui Klaus Iohannis ne ajută să înțelegem în ce țară trăim.

Mai precis, ne ajută să ne definim, după două decenii și jumătate de bîjbîieli, adevărata patrie politică.

Aceasta, fiindcă dl Iohannis încorporează o tradiție în care spiritul republican nu înseamnă abolirea reperelor înalte, și deci o devălmașie în care oricine își poate da oricînd și oricum în petec. Dimpotrivă, republicanismul pe care îl moștenește și îl încorporează dl Iohannis înseamnă, înainte de orice, o chemare la demnitate (adică la respectul de sine bazat pe responsabilitate – pe asumarea liberă dar fermă a responsabilităților publice) adresată tuturor, *absolut* tuturor membrilor comunității politice.

Poate că a venit în sfîrșit momentul să ieșim dintr-o reprezentare tribală a relațiilor noastre comunitare – în condițiile în care „tribul” e, oricum, complet măcinat din interior, haotic și destrămat.

Poate că a venit în sfîrșit momentul să nu mai folosim formele raționale de guvernare ca pe un fel de gard pe după care, atîta timp cît nu ne vîd vecinii, facem tot ceea ce știm noi, dintotdeauna...

Alegerea ca Președinte a d-lui Klaus Iohannis poate da substanță unor noțiuni precum Raționalitatea și Virtutea, ne poate determina să le punem la baza angajamentelor reciproce pe care ni le luăm în calitate de cetățeni suverani și, nu în ultimul rînd, ne poate face să rostim, cu încredere și forță, fără ezitări, ocolișuri și subînțelesuri, adevărul inspirator că patria noastră politică, a noastră a tuturor, indiferent de etnie sau confesiune, este Republica.

CRONICA EȘECURILOR (VI) EȘECUL FAMILIEI

„Familia este cea mai veche dintre toate societățile” afirma iluministul Jean Jacques Rousseau. Familia a fost prob-

abil prima idee de socializare a lui homo pithecanthropus. E la fel de veche ca însăși specia umană, de vreme ce se poate observa lesne ideea de familie în lumea animală. Dacă la animale e doar un instinct de supraviețuire, la om, ființă rațională, familia este expresia sentimentului și a legitimității. Familia este o uniune în care omul se întregește cu jumătatea sa conform mitului androgenului. Bărbatul devine una cu femeia pentru a perpetua specia, ca semn al sentimentului. E coincidentia oppositorum, atracția contrariilor de care vorbea Mircea Eliade în „*Sacral și Profanul*”. Profană este unirea trupestă, sacră devine taina atracției. Familia este o comuniune tainică și sacră prin care a rezistat umanitatea de-a lungul timpului. În conflicte, războaie, catastrofe naturale omul își apără familia: mama, tata, copiii, rudele. Dacă n-ar fi existat familia, lumea n-ar fi rezistat. De mii de ani, de la homo sapiens sau de la Adam și Eva, așa s-a statornicit această rînduială firii. Pe care noi o numim acum viață creștinească.

Familia săceleană, cea de mocani autentici, a fost un model absolut de comuniune creștină. Coeziunea ei era dată nu numai de numărul de copii, deseori important, sau de puterea economică a mocanului cu sute, mii de animale în bătaură, ci mai curînd de o mentalitate sacră, conform căreia ce a unit Dumnezeu, omul să nu despartă. Pentru că nimic nu este întîmplător în viață. Pentru că rațiunea și credința erau mai presus de orgolii personale. Mocanul acela simplu, la fel ca ciobanul mioritic, avea o gîndire sănătoasă verificată în timp de generații și generații.

Pervertirea mentalității atrage după sine eșecul. Dacă în secolul al XIX-lea divorțul era aproape inexistent, astăzi este aproape o modă. Nepotrivire de caracter, nepotrivire de personalitate, nepotrivire la pasiuni, nepotrivire la pat. Deși, mai nou, tinerii coabitează ani buni înainte de mariaj, adică se joacă de-a căsătoria, de-a mama și de-a tata. E mai cool așa. Sau nu se mai căsătoresc, trăiesc instinctiv, precum ideea de familie în lumea animală.

Statisticele demografice arată că în Europa scade dramatic numărul căsătoriilor, la nivelul Uniunii Europene doar 5

căsătorii la 1000 de persoane, dar crește alarmant numărul familiilor destrămate. Cauzele pot fi diferite: pragmatism (fiecare vrea avantaje pentru el), individualism (fiecare vrea să-și trăiască viața în felul său), egoism (trăiește clipa și nu ține cont de nimeni), încăpăținare (unul trage „hăis”, altul „cea” și nici unul nu cedează), absența unui ideal, a unor valori și nu în ultimul rând fenomenul de secularizare ca pierdere a dimensiunii sacre a existenței. În plus, în mod particular la noi, în România, este sărăcia. Politica deșănțată, care are aceleași cauze enumerate mai sus, duce la disoluția familiei românești. Soții care pleacă în Italia ca manajere pentru că oricum câștigă 500 de euro, față de nimic în România, unde intră în sarcinile conjugale de serviciu pentru oricare nevastă. Soți care pleacă la muncă în Germania sau Anglia pentru că politicienii votați de noi în delir nu creează locuri de muncă, ci doar oportunități de evaziune fiscală, corupție și trafic de influență, mințind cu nerușinare că n-au mâncat usturoi, nici gura nu le miroase. E un dispreț total față de acești oameni care, se estimează, aduc 5 miliarde de euro în țară. Disprețuiri și la dreptul de vot. Dacă părinții sînt prea bătrîni să aleagă calea amară a străinătății, o fac tinerii. Din dorința firească de a avea un viitor, nu doar un salariu românesc de 300 de euro și benzină mai scumpă decît în Occident. Statistic aprox. 4 milioane de români, adică 20%, trăiesc în afara granițelor. Enorm! Dacă ar fi rămas în țară, o bună parte ar fi îngroșat rîndurile șomerilor și ar fi fost un balast pentru statul român. De prea multă sărăcie și disperare că nu găsesc locuri de muncă în țară, părinții și-au lăsat copiii în grija bunicilor și au luat calea bejaniei. Copii fără părinți și părinți fără copii, iată ce nouă formulă de familie promovează de 25 de ani încoace politica românească tembelă. Și multe familii se mai adună doar o dată pe an sause destramă.

Mentalitatea egoistă deformează ideea de familie. Multe familii nu acceptă ideea de responsabilitate prin a avea copii, nici măcar sub forma adopției. În prima etapă ca familiști unii preferă avortul, ca să nu-și strice cariera profesională, ori timpul liber pentru distracții. O statistică susține că numai după 1989 populația României s-ar fi dublat, dar chiuretajul-avort, o crimă în sine, decimează sistematic familiile. E o politică și asta. Anticreștină.

Majoritatea familiilor au un copil sau doi. Comparativ cu familiile de mocani din trecut unde numărul era mult mai mare, este un proces lent de erodare. Cu efect în timp. Pe de altă parte, există și un revers ciudat la Săcele, specific unei păтури sociale sărace care trăiește din „alocații”, din ajutoare sociale, din cerșit și din pomeni electorale. Aici norma la copii este între 10 și 20. Pentru plaiurile săcelene va fi o problemă demografică, de inserție socială și de administrație, întrucît simple calcule matematice ne demonstrează că Săcelele va fi înăbușit în următorii 50 de ani de acești săraci aciuși la periferie, care se înmulțesc în progresie aritmetică mai repede decît ciupercile otrăvitoare după ploaie. Ca de obicei politicienii plimbăreți în jeepuri ignoră acest fenomen cu extindere națională după principiul „după noi, potopul”.

Eșecul familiei este o bombă cu efect întîrziat și violent. Există violență conjugală, dar și violență familială. Copii maltratați de părinți, părinți omorîți de copii. Există tinere care preferă să-și abandoneze copilul nou născut direct în maternitate sau la pubelă, după cum există copii care-și abandonează părinții prin cămine de bătrîni. Rămași fără familie, există boschetari, după cum există cîini vagabonzi.

Absența umanității, înțeleasă ca maternitate și paternitate familială, generează sentimentul vidului, al singurătății, al abandonului, al inutilității. Refugiarea în alcool, droguri,

viață fără principii, fără un scop în sine și fără Dumnezeu, poate degenera într-o înfrîngere dureroasă și sfîrșește deseori tragic.

Eșecul familiei este abandonul normalității. Din prea multă toleranță, anormalitatea tinde să se substituie normalității. Ce altădată era desfrîu și anomalie devine astăzi o problemă de discriminare. Sintagma „**menage a trois**” vă e familiară sau familială? E un fel oficial de a-ți împărți soția cu amantul sau soțul cu amanta. Dar ultimul răcnet în materie numit **swingers**, așa zisa lipsă de prejudecăți, cînd familii sau cupluri se reunesc și socializează numai sexual, schimbînd partenerii precum animalele în călduri? Se pleacă de la păcatul străvechi al preacurviei uneori tănuț de multe familii, acum promovat ca normalitate.

Sexualitatea este împinsă la extrem în cazul minorităților se consideră discriminate și care devin tot mai agresive. Cuplurile de **homosexuali** vor să se căsătorească și să li se recunoască drepturile familiale, să înfieze copii, adică să intre în „normalitate”. Cîntărețul britanic Elton John este căsătorit legal cu un bărbat de teapa lui, David Furnish, și cei doi au doi băieți de la o mamă surrogat. Ce model de familie vor vedea aceștia la cei doi bărbați și cum vor gîndi ei la maturitate e lesne de înțeles. În mintea lui „normală” are idei novatoare și propune ca preoții anglicani de același sex să se poată căsători între ei. Ba mai mult, a declarat că, dacă Iisus ar fi fost contemporan, ar fi acceptat căsătoriile gay pentru că sînt expresia iubirii. Dacă nu e blasfemie, e părerea lui, că oamenii au dreptul la părerii. Și la plăceri. Consumator de droguri, a uitat probabil să precizeze starea euforică în care se afla. La fel **lesbienele**. Actrița Judie Foster este într-o relație cu Alexandra Hedison, la rîndul ei, fosta iubită a celebrei prezentatoare din SUA Ellen DeGeneres. Care fusese într-o relație cu actrița Portia di Rossi. Ce mică e lumea! Vi se pare normal, nu-i așa? Așa o să se perpetueze specia umană? E o viziune creștină a familiei?

De altfel biserica catolică, Vaticanul, începe să-și nuanțeze poziția și să fie foarte permisivă vis-a-vis de aceste idei. Avînd în vedere scandalurile de pedofilie în care sînt implicați unii preoți catolici, s-ar putea găsi o explicație. E doar un început, un precedent. Extrem de incitant pentru conceptul de familie. După aceeași logică, de ce să nu aibă drepturi și **pedofili** să-și întemeieze familii cu copiii preaiubiți? Ca să fie tacîmul complet, chiar Elton John, vestit pentru ideile sale originale, ar putea propune, avînd în vedere că are doi copii. Urmează apoi, la fel de normal, ca **zoofili**, mari iubitori de animale, să trăiască fericiți alături de necuvîntătoarele lor care le acceptă supuse orice fantezie sexuală. Mai greu va fi pentru **necrofili** să-și pledeze drepturile, pentru că un membru al cuplului nu prea mai este în viață... Dar nu prea contează, se știe că iubirea este eternă. În toate aceste relații, toți declară că e vorba de iubire. O iubire întoarsă, dar neconținută iubire. Sau nu?

Ne sperie vidul de umanitate. Specia umană va fi pe cale de dispariție cu astfel de politici legalizate și păgîne.

„*Secolul al XXI-lea va fi creștin sau nu va fi deloc*” afirma scriitorul Andre Malraux încă din vremea trecută, observînd tendința omenirii spre demitizare, desacralizare, distrugere și eșec. Fără Dumnezeu ne dezumanizăm și ne animalizăm.

Eșecul familiei ca microcosmos este eșecul politic al societății secularizate la nivel macro.

Prof. Nicolae Munteanu
Liceul Teoretic „George Moroianu”

IDENTITATEA ȘI JOCUL APARENȚELOR

Când o persoană se dovedește a fi în sens negativ altfel decât pare inițial spunem că și-a dat arama pe față. Această expresie provine din perioada în care se foloseau monede din metale prețioase. Falsificatorii de bani fabricau atunci piese din aramă, poleite cu un strat subțire de aur sau argint, care se tocea în timp, scoțând la iveală materialul de bază. Încă de mici suntem preveniți că aparențele pot înșela și în cazul oamenilor, dar în spatele acestei observații se ascunde cred un îndemn paradoxal și anume să nu ne lăsăm păcăliți de felul în care ceilalți par a fi, dar totodată să fim conștienți de forța aparențelor în ce ne privește pe noi înșine și să le cultivăm, să păstrăm măcar o fațadă onorabilă, când nu suntem în stare de mai mult.

În numeroase situații, succesul acțiunilor noastre depinde de imaginea pe care reușim să ne-o creăm. De exemplu, la un interviu de angajare, cel care evaluează candidații va încerca să-și dea seama cu cine are de-a face, luând în considerație inclusiv felul în care oamenii sunt îmbrăcați, vorbesc și se comportă. Există numeroase cărți, articole și chiar persoane (consultanți de imagine) care oferă informații și indicații despre cum să te prezinți într-un mod cât mai favorabil pentru tine. Rețetele de succes au însă limitele lor. Este foarte dificil să aplici cu naturalețe reguli care contravin felului tău obișnuit de a fi și să îți convingi partenerul de discuție de sinceritatea când acesta este pe deplin conștient de faptul că încerci să faci impresie bună și cunoaște modalitățile prin care se realizează acest lucru mult mai bine decât tine. Un sfat clasic pentru interviul de angajare este ca în cazul în care ți se va solicita să numești un defect al tău, să alegi ceva ce ar putea reprezenta la o adică și o calitate, precum perfecționismul. Un astfel de răspuns nu îți va atinge însă scopul dacă a mai fost dat de încă 10 candidați, care s-au pregătit după aceleași criterii. Soluția ideală este să-ți însușești schema și să o completezi în mod original și pe cât posibil sincer. Personal cred însă că orice om mizează pe o anumită doză de nesinceritate din partea celorlalți și o acceptă dacă nu chiar o preferă unei sincerități supărătoare, deoarece pentru buna funcționare a lucrurilor este mai importantă capacitatea și disponibilitatea noastră de a juca roluri sociale și profesionale decât ceea ce simțim și credem în sinea noastră în anumite situații.

Consider cultivarea unei bune imagini firească și necesară atât în viața profesională cât și în cea personală întrucât plec de la premisa că toți oamenii își doresc și au nevoie să fie apreciați de cei din jurul lor și este normal să depună eforturi în acest sens. Termenul de imagine ar putea însă trezi suspiciuni deoarece nu se referă la omul în sine, în toată complexitatea și profunzimea sa, ci la ceea ce o persoană exteriorizează intenționat sau involuntar și la modul în care ceilalți o percep. Astfel, imaginea poate deveni amăgitoare fie pentru că individul în cauză încearcă în mod deliberat să-i păcălească pe cei cu care intră în relație, fie pentru că nu are capacitatea să se pună în valoare și să transmită altora gândurile sale sau pentru că ceilalți interpretează în mod eronat aparențele. Problema este că în relațiile cu ceilalți noi avem acces doar la ceea ce răzbate către exterior, oferindu-se percepției noastre, adică ne confruntăm cu un lung șir de aparențe și singurele metode de verificare a impresiilor noastre, evident subiective, rămân experiența în timp și confruntarea cu părerile celorlalți. Dacă un om va fi coerent și consecvent în ceea ce arată lumii prin vorbă și faptă, iar părerile în privința lui vor coincide în bună măsură, ne vom simți probabil îndreptățiți să considerăm că am ajuns să cunoaștem mai mult decât o imagine. Ați văzut însă probabil și dumneavoastră nenumărate reportaje despre răufăcători, în care apropiații rude și vecini își manifestă stupefacția față de

cele întâmplare, deoarece ei îl știau pe individul vinovat un om „de treabă”, liniștit și respectuos. I-a înșelat acesta pe toți cu viclenie, s-au înșelat ei din superficialitate și indiferență sau ceea ce a fost valabil până la momentul respectiv s-a schimbat brusc din motive pe care nici măcar persoana în cauză nu le poate explica pe deplin?

Cred că cea mai mare iluzie ar fi să ne închipuim că un om cunoaște și ar putea spune, dacă ar vrea, adevărul în ceea ce îl privește. Din câte am putut eu observa oamenii își construiesc o imagine de sine nu numai pentru ceilalți, ci și pentru ei înșiși. Când, de exemplu, torționarii din regimurile totalitare se apără spunând că ei au urmat niște ordine, că și-au făcut meseria, presupun că încearcă să se convingă inclusiv pe ei de aceasta pentru a putea trăi cu ceea ce au făcut. În psihologie există noțiunea de **disonanță cognitivă** prin care este descrisă starea unei persoane care sesizează o contradicție cu care se confruntă. De exemplu, vorbim despre **disonanță cognitivă** când un om și-a propus să fie harnic, dar se surprinde lenevind sau când cineva se crede un om bun, dar constată că face lucruri pe care el sau ceilalți le consideră rele. Observarea unei discrepante generează de regulă o stare de disconfort pe care omul va căuta să o atenueze prin diverse mijloace, schimbând abordarea problemei, apelând la argumente suplimentare, minimalizând importanța conflictului sau negând libertatea sa de alegere. Pe scurt, ne găsim scuze. Omul își va spune că de fapt nu lenevea, ci se odihnea spre a munci mai cu spor, că deși a făcut ceva rău intențiile lui au fost bune sau de vină au fost împrejurările care practic l-au obligat să se abată de la principiile sale și dacă stă să se gândească bine greșeala lui n-a fost chiar atât de gravă, el săracul nu e vinovat, doar că n-a avut noroc! Înainte de a-i minți pe ceilalți ne păcălim pe noi înșine, ne spunem povești liniștitoare sau care ne pun într-o lumină favorabilă pentru că avem nevoie să fim în armonie cu noi înșine. De aceea cred că perspectiva unui om asupra lui însuși nu este neapărat privilegiată. Ce-i drept se bazează pe mai multe informații, pentru că individul în cauză este singurul martor permanent la ceea ce gândește, spune și face. Părerea lui despre acestea nu este însă adevărul absolut, ci o interpretare bazată pe sentimente și convingeri determinate de factori de natură personală și socio-culturală, nu în ultimul rând, de dorința unui confort psihic.

Dacă ar fi să adunăm toate persoanele care au cunoscut un om și să le cerem părerea despre el, dacă în plus am avea și mărturia respectivului despre sine, tot nu am reuși să aflăm mult râvnitul adevăr despre persoana în cauză, deoarece ne-am găsi practic într-un labirint de oglinzi care reflectă la momente diferite, din unghiuri diferite și deformează în funcție de propria alcătuire. Ceea ce unul a surprins, celuilalt i-a scăpat, o faptă pe care cineva o consideră bună, altuia îi poate apărea drept o greșeală. În acest labirint al perspectivelor subiective, fiecare se arată și se ascunde deopotrivă, iar esența și adevărul rămân concepte abstracte, puncte logice de reper, într-o lume a iluziilor și interpretărilor.

Este posibil ca părerile oamenilor despre o anumită persoană să nu coincidă. În funcție de împrejurări, chiar părerile unui singur om despre una și aceeași persoană pot să difere, fie pentru că observatorul și-a schimbat între timp criteriile de apreciere, fie pentru că celălalt s-a schimbat sau pur și simplu pentru că uneori oamenii sunt contradictorii. S-a aflat de exemplu despre anumiți naziști, care au comis atrocități greu de imaginat, că au fost soți și părinți iubitori, oameni manierați și cultivați, amatori de artă și frumos. Faptele lor abominabile ne apar cu atât mai greu de înțeles. Membri ai unor găști, care au comis infracțiuni

grave și păreau să se fi angajat pe un drum fără întoarcere, inclusiv ei fiind convinși că vor muri în închisoare, au cunoscut momente de cotitură, care i-au determinat să adere la alte valori, să-și schimbe viața și să se implice în folosul comunităților. Oamenilor le plac însă lucrurile clare, le vine greu să accepte contradicțiile și să creadă în schimbări radicale, iar la urmă ar prefera să tragă linie să adune toți factorii și să ajungă la o concluzie. În plan moral ecuațiile mi se par însă imposibil de rezolvat, deoarece nu cred că binele pe care îl facem poate compensa greșelile noastre, dar nici că răul pe care ajungem să-l săvârșim ne anulează meritele. Deși pentru ordinea socială este foarte important ca oamenii să fie judecați după legile în vigoare, consider că din punct de vedere moral este cel mai sănătos să conștientizăm faptul că judecăm după criterii relative și probabil niciodată nu avem toate datele problemei. Reevaluarea anumitor personalități istorice în contextul unor schimbări de mentalitate sau din perspectiva unor noi informații demonstrează că imaginea pe care un om o oferă nu devine statică nici măcar după moarte și de aceea ar trebui să ne ferim să o pietrificăm printr-un verdict categoric.

Trăim într-o eră în care mijloacele tehnologice ne oferă noi posibilități de a comunica și de a ne prezenta celorlalți. Multe persoane au conturi pe rețele de socializare unde postează fotografii și își exprimă opiniile pe diverse teme. Se poate permite accesul doritorilor, iar cei care reușesc să trezească interesul ajung să aibă zeci și sute de așa-zii prieteni și eventual un public anonim în continuă creștere. Fără îndoială rețelele de socializare permit oamenilor să împărtășească mai rapid și mai frecvent idei și aspecte din existența lor, iar aceasta poate îmbogăți și ușura viața. Merită totuși să ne întrebăm dacă fenomenul nu implică o serie întreagă de neajunsuri și chiar pericole pe care cei mai mulți le ignoră. Cred că fascinația pe care rețelele de socializare o exercită asupra foarte multor oameni este legată și de posibilitatea de a-ți crea în acest cadru o imagine pe care tu însuți o poți lesne controla și difuza, iar ceilalți o pot mai greu verifica. Cu puțină iscusință, fotografiindu-te în anumite ipostaze, eventual prelucrând puțin imaginile și însoțindu-le cu declarații mai mult sau mai puțin sincere, poți să pari așa cum îți dorești. În viața reală, efortul pe care trebuie să-l faci pentru a avea o imagine bună este

mult mai mare și în cazul ideal te schimbă efectiv. Pe internet este însă foarte ușor să-ți asumi chiar o altă identitate la adăpostul căreia reușești să faci ceea ce nu izbutești sau nu îndrăznești sub propriul chip. Întâlnirea în spațiul virtual nu presupune prezența fizică a celor implicați. Totuși în urma unui contact de oarecare durată putem ajunge să ne închipuim că îi cunoaștem pe cei cu care ținem legătura și aceștia ne cunosc la rândul lor. Această cunoaștere la distanță, de fapt în absență, devine însă și mai superficială decât este în mod inevitabil cunoașterea între oameni. Afirmam anterior că de fapt întotdeauna avem acces numai la aparențe, însă între aparența unui profil pe internet și aparența unui om în carne și oase pentru mine există o diferență calitativă de nedepășit. Nu cred că relațiile interumane la distanță sunt pe deplin satisfăcătoare, iar faptul că există o tendință mai ales în rândul tinerilor de a sta foarte mult pe internet în loc să petreacă timp cu cei din jurul lor, ar putea duce pe termen lung la înstrăinare și însingurare. Nevoia pe care o avem unii de alții nu poate fi satisfăcută de o lungă listă de prieteni pe care nu i-am mai văzut pe viu de-o veșnicie sau poate niciodată, nici de cei care își exprimă aprecierea față de ultima poză postată prin apăsarea unui buton. Am devenit atât de narcisiști sau atât de lipsiți de încredere în noi înșine încât avem nevoie să fim priviți, laudați și confirmați în fiecare moment al vieții noastre de cât mai mulți privitori? Frenesia de a se prezenta celorlalți și sentimentul de falsă siguranță pe care îl au din spatele calculatorului îi determină pe unii, mai ales pe cei foarte tineri, să se expună public în ipostaze extrem de private, fără să realizeze măcar cât de vulnerabili devin în felul acesta.

Oamenii ar trebui să fie foarte atenți cum se arată celorlalți, pentru că nimeni nu-i poate desface ca pe o scoică spre a căuta perlele din interior și cu toții ne ghidăm după aparențe. Este periculos atât să îți închipui că nu contează impresia celorlalți despre tine, cât și să faci o obsesie din părerea lumii, deoarece trăind în societate vei fi pe de o parte mereu afectat de ce cred ceilalți despre tine, dar pe de altă parte alegerile tale se vor răsfrânge în primul rând asupra ta, iar responsabilitatea îți aparține.

Diana Florea

SĂCELE IERI. SĂCELE MÂINE.

Albumul *"De demult"* vine ca o completare fericită la acești ultimi 25 de ani în care memoria mocanilor săceleni a fost readusă la viață prin cărțile de memorialistică și prin demersul revistei *"Plaiuri săcelene"*. Într-o lume a vizualului, a imaginii, cum este cea în care trăim, fotografia completează puzzle-ul unei lumi care poate fi punctul de pornire al recuperării unei comunități.

Redescoperirea identității unei comunități nu este un lucru ușor. Mai ales atunci când asupra acesteia s-a așezat balastul a zeci de ani în care valorile unei lumi au fost întoarse pe dos de ideologiile impuse din afara țării. Prin acest drum au fost nevoiți să treacă și mocanii săceleni. Comunitatea mocanilor săceleni a fost una dintre comunitățile care a avut cel mai mult de suferit din această perspectivă odată cu venirea comunismului. Una dintre cele mai bogate comunități din Transilvania, la un moment dat al doilea sat ca bogăție după Rășinariul Sibului, Săcelele a fost distrus aproape în întregime de industrializarea adusă de regimul comunist.

După 25 de ani de la căderea comunismului a venit timpul să privim în față adevărul istoriei pentru a putea duce mai departe moștenirea primită. Ori istoria a fost extrem de cruntă cu comunitatea mocanilor săceleni. Oamenii întreprinzători, ex-

trem de muncitori, foarte atenți la timpurile în care trăiau, nu întâmplător Săcelele era un sat cu propria lui bancă, oameni cu averi mari, mocanii săceleni se îndreptau spre o dezvoltare economică de tip montan elvețian, dacă istoria nu ar fi fost așa de cruntă cu ei. Din nefericire, comunismul, sub semnul luptei de clasă și al marilor beneficii ale socialismului, a transformat vechea comunitate a mocanilor într-o fabrică: Electroprecizia. Industrializarea a fost cel mai bun motiv găsit de regimul comunist pentru a distruge o tradiție veche de sute de ani și pentru a distruge destinele unor oameni și ale unei comunități.

Cum era și firesc, uriașul cu picioarele de lut nu a rezistat probei istoriei nici 50 de ani, prea mult totuși la scara atât de firavă a vieții unui om. După 1989, a venit timpul și pentru Săcele să își recapete istoria și strămoșii. Din fericire, grație unor urmași ai vechilor mocani o mare parte din trecutul Săcelelui a reușit să fie recuperat, astfel încât astăzi, oricine dorește să afle ce a însemnat comunitatea mocanilor o poate face fără un efort foarte mare. Ar fi însă o mare eroare ca lucrurile să se oprească aici. Recuperarea trecutului este doar primul pas.

În zilele după alegerile din luna noiembrie s-a folosit mult sintagma "ne-am luat înapoi țara". Cred că este timpul ca și săcelenii "să își ia înapoi propriul lor oraș". Această recuperare nu înseamnă însă nimic altceva decât o implicare reală în viața

comunității.

A aștepta, ca în ultimii 25 de ani, ca lucrurile să se întâmple numai dinspre administrație este o mare păcăleală. Orașul este al fiecărei persoane și fiecare om este responsabil de ceea ce se întâmplă în oraș. Neimplicarea în treburile orașului sau ale țării a avut efecte extrem de nocive în ultimii 25 de ani. Alegerile actuale au avut un mare câștig. Au arătat ce putere poate avea un singur vot. În numai două zile, după alegeri, Parlamentul a picat legea amnistiei și a dat undă verde la anchetarea parlamentarilor penali. Lucru pe care până atunci îl blocau de luni întregi. Acest fapt se poate aplica și la nivelul unei comunități, cu condiția ca fiecare să se implice în viața acelei comunități, să vină cu propuneri, să vină cu idei, să vină, în primul rând, cu fapte (că tot avem un președinte care promovează acest lucru).

Datorită "Plaiurilor săcelene", asociației "Portavicum", seniorilor acestui oraș s-a pus deja fundația pe care poate să se contruiască o nouă comunitate. Trebuie însă să avem curajul de a privi orașul nostru și de a spune ce ne place și ce nu ne place. Cei din județ (și acest lucru îl afirm ca jurnalist care cunoaște bine județul și oamenii din județ) când vorbesc de Săcele, se referă, în primul rând, la Gârcin. De asemenea, și mulți săceleni se plâng de Gârcin și de faptul că cei de acolo fură lemne, dar la fel de mulți cumpără lemne de la acele persoane. Problema principală este ce anume facem pentru acei oameni, în afara pomienilor electorale. Ceea ce fac cei de la FAST sau profesorii de la Școala 5 este minunat, dar foarte puțin. Slavă Domnului că în sfârșit acolo se va ridica și o biserică și că oamenii de acolo vor putea avea propriul lor altar în jurul căruia să se adune și să învețe să lucreze pentru ei înșiși. Comunitatea de acolo are nevoie însă de mult mai multe lucruri, începând cu o grădiniță, cu o policlinică. Budila poate fi un exemplu aici. Poate ar fi cazul ca printr-un referendum Gârcinul să se transforme în comună, în unitatea teritorială administrativă independentă și astfel să poată

accesa fonduri mult mai multe. Sunt extrem de multe programe destinate comunităților sărace, cu grad mare de analfabetizare, trebuie numai să existe inteligența și voința de a le aduce.

Săcelele nu profită deloc de vecinătatea Brașovului, cum profită alte orașe precum Râșnovul, Cristian sau Ghimbav. Avem o istorie de aproape 1000 de ani, dar nu avem un obiectiv turistic care să atragă oamenii care vin la Brașov. Am renunțat prea ușor la proiectul trambulinei, deși România are nevoie în continuare de baze sportive. Slovenia are 2 milioane de locuitori și peste 5 complexe de trambuline. De ce România nu ar putea avea încă o trambulină și la Săcele? Dacă nu există un obiectiv turistic acesta se poate și construi. Este nevoie doar de masă și de oameni care doresc să facă acest lucru.

Suntem UAT-ul cu cea mai mare mărime din țară, dar dacă vrei să ieși cu bicicleta pe drumuri forestiere riști să te întorci în alergare... Mountain-bike-ul este un sport în plină dezvoltare și este păcat să nu profiți de acest lucru.

Din vremea copilăriei mele nu s-a mai construit niciun teren de fotbal, handbal sau baschet. Mai mult, o parte s-au desființat, iar cele care există nu sunt accesibile pentru că unitățile școlare le țin închise. Cum să încurajezi să facă copiii sport dacă nu au unde?

Sunt doar 3-4 idei de care te lovești numai ce treci prin Săcele. Sunt sigur că orice locuitor mai are alte idei, mult mai bune, care pot transforma realmente un oraș. Este nevoie însă doar de a renunța la o anumită modalitate de a privi o comunitate și de a intra într-o altă paradigmă. În paradigma străbunicilor noștri care făceau clacă pentru a se întrajutoră unii pe alții. A face ceva pentru orașul tău nu înseamnă de fapt, decât a face ceva pentru oamenii din jurul tău, de a face ceva pentru cei care vor veni după tine.

Mădălin Iacob

Jurnalist Radio România

• *Timeri*

MÎNDRIA DE A FI ELEV SĂCELEAN

Nu știu alții cum sînt, ca să-l parafrazez pe Creangă, dar eu, când mă gândesc la cei doisprezece ani de școală petrecuți în locurile natale, parcă îmi saltă și acum inima de bucurie.

Cu emoție de boboc am pășit în curtea Liceului Teoretic „George Moroianu”, ținînd-o pe mama de mîină, speriat de mușimea gălăgioasă ce mă înconjură. D-na directoare Butu Niculina ne-a urat „bun venit” de la un microfon gîjîit, apoi d-na învățătoare Mihai Victoria ne-a zîmbit cald patru ani, zi de zi. Am învățat să buchisesc încetișor scrisul și cititul. Rememorez cu drag clipe din ciclul primar ce au trecut ca norii lungi pe șesuri și niciodată n-or să vie iară... Chiar și clipele cînd plîngeam de ciudă că tata-mi rupea foile de la caietul de calligrafie mi se par acum simpatice, amintiri necesare în formarea personalității de elev. O îndrăgisem pe d-na învățătoare, chiar dacă ne dădea teme, și aș fi vrut să fac cu ea în continuare, dar ce puteam înțelege din sistemul educativ atunci? D-na Învățătoare, pot să mă mîndresc cu Dvs. că m-ați învățat să pășesc în primii patru ani de școală?

În clasa a V-a ne-am strîns ca puii rătăciți lîngă d-na dirigintă Benga Tatiana, mereu tînără și zîmbitoare. La fiecare oră veneau alte doamne și domni profesori. Era ciudat să vezi zilnic atîtea chipuri noi, unele mai severe, altele mai luminoase. Trep-tat ne-am obișnuit. Mai greu era cu matematica. Dacă n-avem înclinații realiste, o percepem doar ca pe o corvoadă necesară impusă de un minister ce ne vrea olimpici multilateral dezvoltati. Am început să descopăr în schimb frumusețea istoriei și a geo-

grafiei. În cei patru ani de gimnaziu am reușit să mă mențin, zic eu privind retrospectiv, într-un pluton al elevilor interesați de carte. Evaluarea Națională n-a ridicat nici o problemă, nici măcar la matematică. Am obținut o medie mare ce-mi permitea să merg la orice liceu în Brașov.

Am optat să încep clasa a IX-a la Liceul Moroianu mai mult din comoditate: tata mi-a spus că dacă vreau în Brașov, o să mă trezesc la 6 ca să plec la 7 de acasă și o să ajung de la școală pe la ora 3 – 4 după amiaza. Sau seara la 9, de la școlile cu două schimburi. Adică precum un muncitor de la schimbul I sau unul în ture. Mi s-a părut că sistemul educativ românesc cere prea mult de la un copil de 15 ani. Dacă noi avem 17 discipline în catalog, verișoara mea din Germania are 9-10 și un program mult mai lejer. Oare de ce la noi nu se poate? Sau nu se vrea?

Opțiunea pentru uman-filologie a fost în totalitate dorința mea. Dacă urmam sfatul părinților, ar fi trebuit să merg la Seminarul Teologic. Dar cred că tocmai așa a fost rînduit de către destin. Să rămîn în Săcele. O singură dată, la sfîrșitul clasei a XI-a am fost tentat să mă transfer în Brașov, cînd am auzit că ni se schimbă profesorul de română. D-na profesoară, blîndă și feminină, cu care am făcut primii trei ani s-a dus la altă școală, iar în a XII-a ne-a fost repartizat d-l prof. Nicolae Munteanu. S-a terminat cu visele. Am fost discriminat la propriu, căci în fiecare oră eram ascultat, verificat la temă și cu toate acestea media 8 era o performanță. Căci vreo cinci colegi au rămas pe vară și n-au intrat în bac. Abia în bacalaureat am realizat că ne-a prins bine.

Seriozitatea profesorilor, deontologia profesională, dăruirea pedagogică ne-au stimulat și motivat. Spre deosebire de alți colegi care făceau naveta în Brașov și s-au meditat aproape pe tot parcursul liceului, seriozitatea lecțiilor și obiectivitatea evaluărilor m-au ajutat. Fără nici o oră de meditație, am reușit în bac cu 9,85 la istorie și 9,80 la geografie. Tata a verificat comparativ mediile de bac și listele de la colegiile de prestigiu, Șaguna și Meșotă, și mi-a spus că pot să fiu mîndru. Eram înaintea a 50 de absolvenți de Șaguna și aprox. 100 de finaliști de la Meșotă. D-lor profesori Munteanu Gheorghe și Tănase Ionuț, d-nă profesoară Regman Szuszana, pot să mă mîndresc cu Dvs. că m-ați învățat să-mi folosesc deprinderile și să-mi dezvolt competențele istorice și geografice în liceu (cum zice ministerul în limbajul lui de lemn) ca să obțin rezultate bune?

În paralel am luat un atestat lingvistic Cambridge, pentru că d-na dirigintă Cezarina Bîlbîie ne-a învățat engleză intensiv patru ani, la fel de performant ca elevii din Unirea sau alte cole-

gii filologice similare. Dar am absolvit și un curs ECDL atestat internațional, căci școala noastră este centru de atestare în calculatoare. Ca elev la un liceu săcelean am obținut tot ce mi-am dorit fără eforturi exagerate, chiar mai mult ca alții plecați prin Brașov.

Am terminat liceul cu media 9,66 și bacul cu 9,21. Momentan sînt student bursier, anul I la Filologie, specializarea Engleză – Germană. Alți colegi săceleni, plecați la licee din Brașov, n-au ajuns la același nivel. Sînt sigur că dacă aș fi fost tentat de mirajul colegiilor brașovene, mi-ar fi fost mult mai greu să obțin aceste rezultate. Și cu eforturi financiare serioase din partea familiei, căci mulți se meditează la greu să se mențină în colegiile de top. Iată avantajul de a fi elev săcelean.

Distinși profesori, vă mulțumim! Ne putem mîndri că am fost elevi la Liceul Teoretic „George Moroianu”.

Cristian Munteanu, promoția 2014

DIN COMPENDIUL GASTRONOMIC AL REGRETATULUI PROFESOR DIMITRIE CAZACU

Miroase a fum de prin răzoare, miroase a ceață, a brumă, miroase a lapoviță aseasonată cu ninsoare, a cetină de brad și-a frig ce ne amintește încetul cu încetul că iarna pășește din nou pe plaiurile săcelene. Din punct de vedere gastronomic, acesta este sezonul răsăfătului, al preparatelor “ca la mama acasă”, al mâncărilor calde care îi oferă organismului rezistența necesară pentru a trece cu fruntea sus peste asprimea anotimpului rece.

Având în vedere evenimentele ce preced acest anotimp, printre care se numără Ziua Națională a României și postul Crăciunului, în articolul culinar din acest număr voi aduce în atenția cititorilor un meniu complet care “respiră” într-o oarecare măsură aerul acestei perioade. Este vorba despre un meniu ce include felul unu, felul doi și desertul, după cum urmează: ciorbă de fasole boabe cu jambon, pește și choux à la crème.

Deci, să începem cu felul unu - **ciorba de fasole boabe cu jambon**

Citez din caietul domnului profesor: “interesant este faptul că fasolea place oricui, mai ales când este gătită cu pricepere și dibăcie. Eu însumi o pregătesc gustos și renunț la orișice (chiar la o ciorbă de burtă magistral pregătită) pentru o iahnie sau chiar o ciorbă de post”.

Ingrediente:
- 1/2 kg de fasole boabe
- 500-600 gr de jambon, cotlet sau costiță (de preferat, jambon)
- 2-3 cepe
- 2 morcovi rași și 1 morcov tăiat bucăți
- 1-2 linguri de bulion, tarhon (după gust)

Tehnologia:

Se prepară în vasul de presiune. Se fierbe în prima apă circa 8-10 minute, apoi se aruncă apa și se toarnă a doua apă fierbinte, circa 2 litri jumătate, ceapa, morcovul și jambonul. Se lasă la fiert o oră după care se adaugă bulionul și tarhonul. Jambonul se taie bucăți cubice de mărimea unei nuci mari și se tranșează în așa fel încât fiecare să capete “și cănița și slănița”. La masă se servește cu oțet pe care fiecare și-l adaugă după preferințe.

Felul II - Peștele, gătit în diferite moduri

Peștele prăjit - se curăță, se spală, se presară sare, piper și se lasă la rece, învelit într-un șervet circa 5-6 ore pentru a lua

sarea. Apoi se tăvălește în făină, se scutură și se prăjește într-o tigaie groasă (eventual, de tuci) în ulei încins, dar la foc mic. Secretul constă în a-l lăsa să se facă încet pentru ca prăjirea să se producă în mod uniform în întreaga masă. “Sărarea prealabilă și prăjitul încet la foc mic sunt cele două păghii de bază ale secretului peștelui prăjit”. A se evita bucățile mari și tranșarea peștelui doar pe transversal.

Șalaul sau știuca rasol - se face o supă concentrată din rădăcinoase și 1-2 cartofi (adăugați la sfârșit), câteva boabe de piper și 1 foaie de dafin. Peștele sărat în prealabil se cufundă în această supă și este lăsat să fiarbă 6-8 minute. Se scoate pe un platou și se stropește cu un sos făcut din lămâie, ulei, puțin piper. Se poate servi și cu sos tartar*. Se garnisește cu legumele fierte.

Iar, la final, este rândul binemeritatului și mult așteptatului desert: **Choux à la crème**

Rețetă pentru 12-13 bucăți mari: se folosesc 250 ml apă în care se topește: 80 gr de untură sau 100 gr de unt, 1 linguriță de zahăr și 1 praf de sare. Când apa este în clocot se toarnă 125 gr făină care se amestecă repede cu o lingură de lemn. Când totul s-a omogenizat, obținându-se o pastă foarte consistentă, se lasă la răcit. Când aluatul este cald, se introduc rând pe rând 4 ouă întregi, amestecându-se energic. Pe tava de aragaz se pun la distanțe rezonabile (întrucât se umflă) fie 9 linguri, lăsându-se un moț, fie 16 mai mici. Se coc circa 1/2 oră la foc potrivit, lăsându-se să se usuce bine. Se taie la mijloc, după ce s-au răcit bine, fără să se desprindă părțile, și se umplu cu cremă de vanilie.

Vă doresc POFTĂ BUNĂ, Sărbători Fericite și o iarnă plină de momente frumoase care să vă încălzească inimile și să vă aducă soarele pe chip!

Alexandra-Giorgiana Banciu

ADUNAREA GENERALĂ A ASOCIAȚIEI CULTURAL-SPORTIVE „IZVORUL”

In data de 22 octombrie a.c. a avut loc adunarea generală a Asociației Cultural-Sportive „Izvorul”, în cadrul căreia au fost discutate activitatea asociației în ultimii 4 ani, situația financiar-contabilă și a fost aleasă noua conducere.

Adunarea a fost deschisă de o scurtă prezentare a costumelor tradiționale mocănești, susținută de d-na Mihaela Crăcană, care în expozeul său a insistat asupra unicității și frumuseții pieselor care compun aceste costume, precum și asupra inițiativei unor membri ai asociației și a altor săceleni de a-și confecționa costume noi, atât bărbățești cât și femeiești, inspirate din modelele vechi care se mai găsesc la unele familii de mocani. Îmbucurător este faptul că s-a găsit sprijin la administrația locală și la societatea civilă pentru realizarea unui set de câte zece costume, care să constituie un început în recuperarea tradiției costumelor populare mocănești, adevărate tezaure spirituale care, la un moment dat, erau pe punctul de a fi pierdute.

Membrii asociației au mai discutat în cadrul adunării generale probleme legate de actualizarea statutului, de atragerea de noi membri, în special tineri, de extinderea ariei de activitate în toate zonele municipiului și de componența noului comitet de conducere.

După ce materialele prezentate au fost aprobate în unanimitate, a fost ales comitetul de conducere pentru perioada următoare, în următoarea componență:

Georgeta Souca (președinte), Dorel Cerbu, pr. Raul Șerban, Dan Zamfir (vicepreședinți), Horia Bârsan (secretar), Ioan Eftimie, Mădălin Iacob, Lucian Zangor, Radu Colț, Traian Florea, Ștefan Petrea (membri), Maria Zbarcea (trezorier).

Comisia de cenzori este formată din: Roxana Flangea, Otilia Ovesea, Aura Mihaiu.

Adunarea generală a aprobat, de asemenea, cu entuziasm, propunerea ca domnul economist Dumitru Voinea, unul dintre cei mai vechi și fideli membri ai asociației, să fie numit în funcția de președinte de onoare al asociației „Izvorul”.

Vă prezentăm mai jos darea de seamă pe care a prezentat-o domnul prof. Dorel Cerbu, președintele în exercițiu, în cadrul adunării generale a asociației „Izvorul” din data de 22 octombrie 2014.

RAPORT DE ACTIVITATE Perioada iunie 2010 - septembrie 2014

În perioada analizată, activitatea Asociației „IZVORUL”, a cuprins multe acțiuni care au venit să întregască viața culturală, sportivă și cetățenească a orașului nostru.

A. ACTIVITĂȚI CULTURALE

Membrii Asociației au participat la o serie de evenimente importante :

- Asociația noastră a fost gazda și organizatoarea activităților culturale ale Sântilei 2011, la CDI, la Liceul „Victor JINGA”,. Cu această ocazie am avut oaspeți personalități marcante ale orașului nostru. Au fost prezentate comunicări deosebit de interesante referitoare la această sărbătoare tradițională a mocanilor săceleni. Le mulțumim tuturor celor care s-au ocupat , cu dăruire și pasiune, de organizarea acestui eveniment important al comunității românești din orașul nostru.

- Asociația noastră a organizat „Centenarul Victor Tudoran,, 2011, activitate care a atras un numeros public. Distinsele personalități care au participat au evidențiat contribuția deosebit de originală a publicistului, scriitorului, poetului și militantului nostru săcelen. Remarcăm sprijinul deosebit al fiicei scriitorului în desfășurarea acestui simpozion, prin punerea la dispoziție a unor documente inedite, inclusiv sonore, prin mărturiile deosebit de vii referitoare la viața și activitatea tatălui domniei sale. Îi mulțumim pe această cale și le mulțumim tuturor celor care s-au

implicat activ în desfășurarea acestui simpozion. La propunerea Asociației, Consiliul local Săcele a conferit numele lui Victor Tudoran Bibliotecii orășenești. Cu această ocazie s-a dezvelit o placă comemorativă, confecționată și montată prin contribuția Asociației noastre.

- Întâlnirea cu Academicianul Alexanru Surdu, 2011, a fost organizată de către despărțământul ASTRA Frații Popeea Săcele, în Sala festivă a Liceului „Victor Jinga”. Prelegerea ținută de către domnul academician a fost publicată în serial, în revista noastră „Plaiuri Săcelene”. Această întâlnire a fost o reușită prin ținuta academică și prin numărul mare de personalități care au participat. Îmi exprim convingerea că astfel de acțiuni de colaborare cu ASTRA vor continua.

- Membrii Asociației noastre au fost invitați, în 2011, de către cunoscutul profesor universitar Mihai DRECIN, la Academia Română, la Simpozionul prilejuit de Aniversarea a 110 ani de la moartea profesorului Victor JINGA,. Țin să mulțumesc , pe această cale, Primarului Municipiului nostru, domnului Radu Florea NISTOR, pentru că a facilitat transportul participanților la București, cu microbuzul Primăriei.

- Asociația noastră a organizat „Centenarul profesorului Ion Tocitu,, în 2012, activitate care a atras un numeros public. Distinsele personalități care au participat, au evidențiat contribuția deosebit de originală a celui care a fost sufletul mișcării sportive

de masă în orașul nostru. Mărturiile prietenilor apropiați au fost deosebit de emoționante și sugestive. Numeroșii participanți au creat și întreținut o atmosferă de emoție și recunoștință față de amintirea profesorului. Remarcăm sprijinul deosebit al fiului său, dl Viorel Tocitu, în desfășurarea acestui simpozion, prin punerea la dispoziție a unor fotografii și materiale inedite, prin mărturiile deosebit de vii referitoare la viața și activitatea tatălui domniei sale. Asociația noastră a acordat diplome și a oferit plachete distinșilor prieteni ai sărbătoritului.

Acțiunea a fost susținută financiar și din sponsorizarea oferită de Regia Locală a Pădurilor. Pe această cale le mulțumim tuturor celor care s-au implicat activ în desfășurarea acestei aniversări, tuturor celor care au contribuit financiar la reușita activității noastre. Consider că această activitate a fost un exemplu viu de implicare a unei generații în viața comunității.

- Membrii Asociației noastre au fost prezenți la vernisajul expoziției „Pe urmele mocanilor săceleni în Dobrogea”, organizată de Muzeul Județean Brașov, în 2012, prilej cu care au fost prezentate rezultatele cercetărilor efectuate în Săcele și în Dobrogea referitoare la familiile de mocani săceleni care au avut un rol activ în dezvoltarea economică a unor sate din Dobrogea.

- Asociația noastră a continuat editarea cu regularitate a revistei trimestriale „Plaiuri Săcelene”, prin colectivul de redacție, prin contribuția membrilor activi și colaboratorilor. Am reușit să atragem colaboratori noi, în special tineri. Le mulțumim tuturor pentru dăruirea și perseverența de care dau dovadă. Mulțumesc Comitetului de redacție, domnului Horia Bârsan, care este sufletul și mintea acestui Comitet, și tuturor colaboratorilor pentru frumoasele și interesante articole pe care le-au trimis.

- Prin contribuția bănească a membrilor Asociației noastre a fost editat volumul Președintelui nostru de onoare, regretatul profesor Dimitrie Cazacu „O carte pentru săcelenii mei”, volum care s-a bucurat de un real succes și un volum din ciclul de opere poetice ale scriitorului Darie Magheru.

- Asociația a participat la lansarea cărții profesorului Carpin „Săcele, mari cărturari”, lansare care a avut loc în sala de festivități a Liceului Victor Jinga.

B. ACTIVITĂȚI SPORTIVE

- Deși resursele noastre financiare nu sunt atât de importante, am putut organiza două ediții ale „Crosului Asociației Izvorul”, : ediția de primăvară și cea de toamnă 2011. La aceste manifestări am fost ajutați de profesorii de sport de la unitățile școlare ale orașului, de Primărie, Poliție, sponsorii locali, de membrii Comitetului director. Aceste acțiuni au atras numeroși tineri și adulți, care au participat cu entuziasm și au făcut o bună reclamă activității sportive. În numele Asociației le mulțumesc tuturor și sper ca și pe viitor să colaborăm tot atât de bine.

- Am participat, ca invitați și asociați, la Cupa „Ion Tocitu”, edițiile 2011, 2012, 2013 și 2014 la schi alpin, desfășurată în Bolnoc.

- În 2012, am putut organiza o singură ediție a „Crosului Asociației Izvorul”, ediția de vară. Și această acțiune a fost susținută financiar de Regia Locală a Pădurilor. Mulțumim domnului Sorin Hermenean pentru că susține în permanență acțiunile Asociației noastre. În 2012, am participat, ca și co-organizatori, la Cupa „Ion Tocitu”, la schi alpin, desfășurată în Bolnoc. Am contribuit cu o donație la întregirea premiilor concursului.

C. ACTIVITĂȚI DE RECREERE

- În această categorie se include „Balul Plăcintelor”, 2011. În acest an, prin eforturile deosebite ale membrilor Comitetului director și ale membrilor Asociației noastre, organizarea acestui bal tradițional, a fost o reușită. Prin invitarea unor personalități ale

Săcelelui și ale Brașovului am reușit să ne facem cunoscuți și altor comunități din împrejurimi. Nu pot decât să adresez mulțumiri tuturor celor care s-au implicat activ și să sper că și pe viitor vom fi capabili să mai atragem comunitatea locală spre astfel de evenimente

- „Balul Plăcintelor”, 2012 : și această ediție a multășteptatei sărbători a fost o reușită deplină, care a lăsat amintiri de neșters participanților. Am primit ajutor material de la prieteni apropiați Asociației noastre: dl Dan Souca, patron al SC Arhitrava și de la dl. Sorin Hermenean, director al Regiei Locale a Pădurilor. În cadrul balului am organizat o tombolă, care ne-a adus un venit de 500 RON. Balul a avut mulți invitați din Brașov. Distracția și buna dispoziție au fost la ele acasă. Plăcintele mocănești tradiționale au fost așteptate cu nerăbdare și au fost foarte gustoase. Muzica, dansul și antrenul au fost dominante acestui bal. Nu pot decât să le adresez mulțumiri tuturor celor care s-au implicat activ în organizarea minuțioasă a tuturor detaliilor și să sper că și pe viitor vom fi capabili să mai atragem comunitatea locală spre astfel de evenimente.

- Balul Plăcintelor mocănești 2013 a beneficiat de o locație deosebit de frumoasă : Hanul Domnesc. Într-o ambianță plină de eleganță, membrii Asociației și prietenii lor au petrecut clipe de neuitat. Expoziția de fotografii a arhitectului Dan Median, ținutele elegante și rafinate ale participanților, surprizele și dăruirea gazdelor au contribuit toate la reușita acțiunii.

- Balul Plăcintelor din 2014 s-a desfășurat în Sala Grande a restaurantului Il Rifugio. Specific acestui bal a fost participarea a numeroși membri și prieteni de-ai noștri în costume populare mocănești. Am fost în continuare sprijiniți de prietenii noștri săceleni și brașoveni care au sponsorizat balul. Am avut invitați din București, Brașov, Sighișoara etc. Această a XVIII-a ediție a fost o reușită, asemeni celorlalte.

D. ALTE ACTIVITĂȚI

- Ca Asociație importantă a comunității române din Municipiul Săcele, am fost reprezentați la toate manifestările organizate de către Primărie, ASTRA –Despărțământul Frații Popeea, cu prilejul aniversării evenimentelor de importanță națională și locală. Ca de obicei, de Sfântul Nicolae am depus coroane de flori la mormintele lui Nicolae Colceag și fraților Popeea. De ziua Eroilor, am depus o coroană la Troița Eroilor din cimitirul bisericii din Satulung. În februarie 2013 și 2014 am participat la depuneri de coroane și jerbe de flori la mormântul lui George Moroianu. În numele Asociației s-au depus coroane de flori sau jerbe la Monumentul Eroilor din Cernatu și la bustul poetului Mihai Eminescu.

- Membrii Asociației au participat la sărbătoarea Sântiliei 2012, 2013 și 2014 și la inaugurarea Parcului Vire, în cartierul Electroprecizia.

- Cu ocazia aniversării personalității lui George Moroianu, am fost prezenți la acțiunile organizate de Primărie.

- Mai mulți membri ai Asociației noastre au participat la organizarea manifestării „Ziua bunului vecin” la a treia, a patra și a cincea ediție. La această întrunire prietenească între vecinii de pe strada Mocanilor (în Satulung) am dus salutul și mesajul de prietenie și colaborare al Izvoru-lui. Am prezentat o expoziție de fotografii privitoare la inaugurarea Parcului Săcele, în orașul francez înfrățit Vire, parc în care a fost amplasată o poartă mocănească concepută și executată de dl. Ștefan Lupu. Mulți vecini de pe această stradă au ajutat la realizarea acestui monument simbolic pentru comunitatea noastră. De asemenea, membrii Asociației au fost îmbrăcați în costume populare tradiționale.

- Împreună cu Asociația culturală maghiară HMIK, ne-am implicat în organizarea Festivalului folcloric „7 Sate”,

- În 2013, Consiliul director a inițiat Premiile Asociației „Izvorul”. Cu această ocazie au fost premiați mai mulți elevi frunțași ai școlilor săcelene.
- În toamna 2013, prin contribuții benevole ale membrilor Asociației, s-a strâns suma de 2000 lei cu ajutorul căreia au fost restaurate piese valoroase din iconostasul bisericii „Sfânta Adormire”, Satulung și s-au renovat mormintele profesorilor George Moroianu și Nicolae Colceag.
- Cu ocazia Zilei copilului 2014, am participat ca asociați, alături de ATS Babarunca, la organizarea unei acțiuni deja tradiționale „Cupa Hanul Mureșenilor” la orientare turistică.

E. VIAȚA INTERNĂ A ASOCIAȚIEI

- Ședințele Comitetului director s-au desfășurat cu regularitate, fiind caracterizate de operativitate, cooperare și bună înțelegere. Atmosfera lor a fost responsabilă, prietenească și plăcută. Implicarea membrilor în activitățile amintite anterior a fost bună.
- Site-ul Asociației, a fost repornit cu ajutorul d-lui Petru Crăcană. Dl. Silviu Roșca a editat cu multă dăruire și profesionalitate revistele trimestriale și a actualizat site-ul cu ultimele

numere din revista noastră și fotografii referitoare la activitatea noastră.

- Din nefericire nu am reușit încă să oficializăm noul statut al Asociației noastre. Cu toate insistențele noastre, acest capitol nu a fost încheiat.
- Nu am reușit să aducem noi membri tineri, interesați de viața comunității noastre.

În concluzie, vreau să remarc buna colaborare cu toți membrii Asociației, dăruirea, perseverența și pasiunea cu care am reușit împreună să ducem la bun sfârșit ceea ce ne-am propus în acest an.

Le mulțumesc încă o dată tuturor și îmi exprim speranța că vom fi și în viitor o Asociație responsabilă a comunității românești din Săcele.

Îi urez noului Președinte să reușească să mențină coeziunea membrilor Asociației noastre și să aducă idei noi și modalități noi de afirmare a idealurilor noastre.

Săcele, 20.10.2014

PREȘEDINTE
Prof. Dorel Cerbu

”DE DEMULT” - MOCANII SĂCELENI ÎN 100 DE FOTOGRAFII -

De fapt, sunt peste 1300 de poze și documente cuprinse în albumul fotografic îngrijit de Cornelia Daneș. Un album care poate fi privit atât ca un album memorial, cât și ca un studiu antropologic. Un album care poate fi pus pe un raft și răsfoit din când în când, după ce a fost șters de praf în prealabil, sau care poate fi începutul recuperării unui trecut care se regăsește prea puțin în prezent. Care au fost resorturile care au născut acest album fotografic inedit am încercat să aflăm în interviul cu Cornelia Daneș.

- Fotografiile le-am cules în primul rând din arhiva personală și din cea a mamei mele, apoi de la cunoscuți, de la cei care întotdeauna au fost alături de mine, care au venit alături de mine și care au scos din sertarele timpurilor aceste fotografii. Deschiderea acestor vechi sertare a scos la iveală, pe lângă fotografii, și multe documente vechi pe care mi le-au oferit pentru a alcătui acest album al destinelor individuale și colective ale mocanilor săceleeni.

Albumul este structurat pe mai multe capitole, unele mai mici, altele mai mari, în funcție de arhiva pe care am avut-o. Am încercat să prindem în acest album întreaga existență a mocanilor. Avem astfel familia mocanilor, școala, îndeletnicirile lor, transhumanța, războiul, diversele evenimente care îi aveau pe mocani în prim plan, portretele – unul din cele mai impresionante capitole, personalitățile din Săcele. Am încercat aici să readuc în fața ochilor și inimilor săceleenilor unele chipuri de personalități poate mai puțin cunoscute astăzi. Și mă gândesc aici la fostul primar al Brașovului, N.G. Gologan, originar din Săcele, la frații Ion și Ilie Minea, originari din Turcheș, unul profesor universitar la Iași, celălalt doctor, două personalități ale căror nume am reușit, într-un final, să le dăm la două străzi din orașul nostru, și la profesorul Constantin Lacea, a cărui mamă este tot din Turcheș.

- Am observat că un capitol aparte în acest album este Dobrogea. Cum de v-ați gândit să îl tratați separat?

- Dobrogea este un capitol distinct al albumului și nu putea fi altfel. Pentru mocanii săceleeni, Dobrogea a fost mereu un loc special. Era locul lor principal de transhumanță, bărbații stăteau mai mult acolo decât acasă, la Săcele. Înainte de 1900, de exemplu, erau mai mulți mocani săceleeni în Dobrogea decât în Săcele, aici rămânând doar nevestele și copiii. Mai mult, mocanii, pe unde

au trecut, au investit foarte mult, au făcut sate întregi, au ridicat școli, biserici, case; în album o să vedeți că, începând cu 1845, mocanii săceleeni au început să conducă acele așezări, erau primari, consilieri, directori de bănci. Erau și foarte bogați, pentru că au cumpărat pământul de la turci, iar pe lângă păstorit și creșterea animalelor (oi, vaci, cai), începuseră să se ocupe și cu agricultura, folosind pământul și pentru culturile de cereale și de furaje. Să nu uităm că Vadu Oii, celebrul loc de trecere peste Dunăre, este înființat de mocanii săceleeni. Acest lucru s-a întâmplat deoarece foarte multe din produsele mocanilor plecau peste Dunăre, în special spre Turcia, spre Constantinopol.

- Cum s-a născut acest album, de ce l-ați făcut?

- Este un vis de-al meu din copilărie și care acum s-a concretizat cu ajutorul unor oameni deosebiți care au venit în întâmpinare, oameni cu un înalt spirit civic. Și mă refer aici la oamenii din Consiliul Județean, din Primăria Săcele, de la Comprest, de la RPLP, de la Cibin, de la toți acești sponsori care au sprijinit nașterea acestui album.

L-am făcut pentru că trebuie să ne cunoaștem istoria locului, trebuie să știm de unde venim. Trăim într-o epocă în care este mai greu să citești o carte și este mult mai atractiv să răsfoiești un album. Cred că este important ca acești oameni unici, după părerea mea, cu un port unic, cu destine unice, oameni care au făcut istorie pe unde au trecut, să fie cunoscuți. Și nu numai de noi, cei care suntem urmașii lor direcți, dar și de cei care au venit în Săcele, care poate locuiesc în casele ridicate de acești oameni, care învață la școlile făcute de ei, care se închină în bisericile ridicate de acești mocani.

- Răsfoind albumul, care credeți că ar fi mesajul pe care îl transmite sau care ați vrea să fie?

- Depinde cine îl privește. Categorie că această întoarcere în timp îți crează o emoție care nu se poate descrie, o nostalgie. Cel puțin eu așa am resimțit în momentul în care l-am luat pentru prima dată în mână. Cred însă că acest album va avea un mare impact pentru oricine îl răsfoiește, nu numai pentru noi cei care suntem legați sufletește și trupește de oamenii pe care îi regăsim în aceste pagini. Însă albumul fotografic nu este un "eveniment" singular și nu ne dorim să ne oprim aici. Albumul face parte dintr-un proiect mai amplu, în care am

confectionat și 15 costume mocănești femeiești și 15 costume pentru bărbați. Să nu uităm că Nicolae Iorga când a venit la Săcele și a văzut costumul nostru femeiesc a declarat că este precum "al domnițelor bizantine". Ar fi păcat să nu promovăm acest costum de aici înainte. Acest lucru trebuie să îl înțelegem în primul rând ca pe o datorie atât față de bunicii și străbunii noștri, cât și față de cei care vin după noi.

Mădălin Iacob
Redactor Radio România

ROMÂNII ȘI-AU ALES PREȘEDINTELE

Pupă cele de al doilea tur de scrutin, organizat în data de 16 noiembrie 2014, Klaus Iohannis, candidatul Alianței Creștin Liberale, a fost declarat câștigător incontestabil în alegerile prezidențiale, după ce a câștigat 54,51% din voturile alegătorilor, în timp ce contracandidatul său, Victor Ponta, candidatul PSD-PUNR+PC, a luat 45,49% dintre sufragii. Numărul total al alegătorilor care s-au prezentat la urne a fost de 11.369.607 de persoane, ceea ce reprezintă 63,95% din totalul celor înscrși pe listele electorale permanente. Au fost exprimate 11.207.503 voturi valide, adică 98,57% din totalul opțiunilor, în timp ce 162.024 de voturi au fost declarate nule.

La Săcele, Klaus Iohannis a întrunit 63,58% (10.489 voturi), iar Victor Ponta a fost votat de 36,42% dintre cei prezenți la urne, adică 6009 sufragii. Prezența la vot a fost de 62,62%.

Născut la 13 iunie 1956, la Sibiu, Klaus Werner Iohannis provine dintr-o familie de sași din Transilvania. A fost profesor de fizică și inspector școlar, înainte de a deveni primar al municipiului Sibiu în 2000, funcție în care a fost reales în 2004, 2008 și 2012, de fiecare dată din partea Forumului Democrat al Germanilor din România. În 2007 Sibiu a deținut statutul de Capitală Culturală Europeană, Iohannis fiind creditat cu meritul de fi modernizat infrastructura și pus în valoare centrul istoric,

ceea ce a condus la creșterea aflului de turiști.

În 2013 Iohannis a devenit membru al PNL, dobândind funcția de prim-vicepreședinte, iar pe 28 iunie 2014 a devenit președintele partidului. În scurtul său mandat de președinte al partidului, a format o alianță cu Partidul Democrat Liberal (PDL) și a pus bazele unei viitoare fuziuni între cele două partide. Alianța, denumită Alianța Creștin Liberală (ACL), l-a

promovat drept candidat la alegerile prezidențiale din 2014, pe care le-a câștigat în al doilea tur de scrutin, în care a obținut 54,43% din voturi, învingându-l pe candidatul PSD, prim-ministrul în funcție Victor Ponta.

Iată ce scria prestigiosul ziar britanic "Financial Times", cel mai important cotidian financiar și economic din lume, în ediția sa online: "S-ar putea ca rezultatul alegerilor prezidențiale din România să fie cel mai pozitiv eveniment politic din Europa, în 2014. Puține țări europene, fie ele din Est sau din Vest, pot oferi exemplul României, atunci când l-a votat pe Klaus Iohannis."

Mandatul noului președinte a început la 21 decembrie 2014, când Klaus Iohannis a depus jurământul.

„Redacția Plaiuri Săcelene”

AFLĂM DE LA PRIMĂRIA SĂCELE

In perioada scursă din vara trecută până în prezent, Municipality a efectuat o serie de lucrări de modernizare și de investiții pentru rezolvarea câtorva dintre problemele orașului.

Astfel, în timpul vacanței de vară, s-au efectuat lucrări la școlile și grădinițele din oraș: au fost zugrăvite în interior toate grădinițele din oraș, la Grădinița nr. 4 A s-a refăcut jumătate din acoperiș, iar cealaltă jumătate se va reface anul următor, Grădinițele nr. 2, 3, 4 și 5 au fost dotate cu elemente de joacă.

La Școala nr. 4 s-a asfaltat terenul de sport, iar la Liceul "George Moroianu" s-au executat lucrări de reabilitare a terasamentului și drenaj. Tot referitor la Liceul George Moroianu, Municipality a rezolvat problema accesului. Accesul la acest liceu se face pe strada Nicolae Pană, o stradă foarte îngustă și unde în timpul anului școlar se creează ambuteiaje din cauza părinților care

își aduc copii la școală cu mașinile personale. Pentru evitarea acestor ambuteiaje, Primaria Municipiului Săcele a amenajat strada Bucegi pe tronsonul str. Unirii – str. Timocului și a realizat un sens unic pe acest tronson.

Alte lucrări făcute în oraș:

- S-au făcut trotuare și cale de acces la blocul de locuințe sociale.
- S-au reparat trotuarele pe b-dul Brașovului, tronson str. N. Iorga- str. Gh. Doja.
- S-au mai reparat străzi cu macadam: str. Highișului, str.

Izvoarelor și str. 7 Izvoare.

- S-a făcut trotuar pe str. Ciucaș- intersecția cu str. Câmpului în vederea amenajării trecerii de pietoni.

O lucrare de mare interes, începută la sfârșitul acestei toamne este canalizarea pe bulevardul principal, în zona Hotar-Turcheș.

**Biroul Relații Presă
Primăria Săcele**

PROIECTE DE MODERNIZARE ÎN DERULARE LA TĂRLUNGENI

Luna decembrie 2014 marchează debutul unui nou proiect finanțat din fondurile SEE și menit să faciliteze accesul copiilor și tinerilor din Zizin, aflați în situații de risc, la educație formală și non-formală. Titlul proiectului este "Servicii integrate pentru copii și tineri din comunitatea de romi din Zizin, comuna Tărlungeni" și urmărește implicarea participanților în activități integrate, educative, formative și sociale, centrate pe dezvoltarea personală și îmbunătățirea percepției lor în comunitate.

Vor fi atrași în acest proiect cca 230 de copii și tineri, dar și părinții lor, care vor fi ajutați să se implice mai bine în educarea propriilor copii.

Unul dintre principalele obiective ale proiectului este înființarea unui centru multifuncțional de servicii de asistență, consultanță și educație non-formală. Centrul va găzdui activități de dezvoltare personală și integrare socială pentru un număr de 80 de copii de vârstă preșcolară, 100 de copii de vârstă școlară și 50 de tineri romi, dar și o școală a părinților în cadrul căreia aceștia să fie implicați în activități comune părinți-copii și prin care să fie conștientizați în ceea ce privește importanța educației pentru viitorul copiilor lor. În cadrul proiectului vor fi formați și 30 de dascăli, mediatori sociali, școlari

și consilieri școlari din comuna Tărlungeni. Aceștia vor fi implicați în cursuri din domenii precum: dezvoltarea copiilor și tinerilor, multiculturalitate și interculturalitate, importanța cultivării la nivel social a toleranței și diversității, promovarea unor modele de reușită, astfel încât să sporească încrederea în sine a copiilor și tinerilor vizați. Se va încheia, de asemenea, un parteneriat strategic între partenerii din proiect și instituții, școli, ONG-uri, care să contribuie la dezvoltarea de activități comune centrate pe modalități de prevenire a abandonului școlar, la promovarea multiculturalității la nivel comunitar.

Un alt proiect promovat de Primăria Tărlungeni are titlul: "Modernizarea satului românesc", este finanțat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și urmărește accesarea de fonduri

pentru modernizarea mai multor obiective din localitate, printre acestea numărându-se asfaltarea mai multor străzi. Proiectul se află în faza de redactare a caietului de sarcini, care va cuprinde condițiile tehnice și tehnologice care urmează a fi îndeplinite.

Redacția "Plaiuri Săcelene"
(preluare "Transilvania Express")

SECUII – ORIGINE, IDENTITATE, DREPTURI, OBIECTIVE.

Problematika legată de Ținutul Secuiesc, cu privire la drepturile și pretențiile populației preponderent maghiare din zonă - promovată cu îndârjire de formațiuni politice maghiare din Transilvania și de unele grupări iredentiste din țară și din străinătate - reclamă cunoașterea realității pe această temă de către marea masă a societății noastre. Articolul de față cuprinde o prezentare succintă a principalelor aspecte referitoare la originea, identitatea, drepturile și obiectivele secuilor, așa cum s-au conturat de-a lungul istoriei.

Originea secuilor este controversată. Istoriogra-

fia maghiară nu are o poziție unitară în această problemă, oferind diverse variante. O primă opinie susține că secuii ar fi urmașii hunilor – ai celor cca. 3000 de huni care nu l-au urmat în Sciția pe Csaba, fiul lui Attila (anul 375). Sunt istorici care afirmă originea avară, bulgară, turcică, pecenegă, cavară, cabară, fiecare susținută cu argumente mai mult sau mai puțin temeinice. Obârșia ungară este susținută cu precădere prin însușirea limbii maghiare de către această populație. Argumentația în acest sens nu este însă convingătoare. Așa cum sud-americanii nu sunt spanioli, respectiv portughezi sau belgienii și canadienii

francofoni nu sunt francezi, tot așa, secuii nu sunt chii- ar unguri. Secuii sunt probabil o combinație de diverse populații amestecate cu ungurii, de la care au preluat limba. După alungarea de la Cotul Volgăi (anul 889), ungurii s-au retras către vest ca să ajungă și să se stabilească în Câmpia Panoniei (anul 896). Statornicirea lor pe actualul teritoriu al Ungariei s-a definitivat după înfrângerea de la Augsburg (anul 955) în fața germanilor.

Identitatea secuilor este marcată de faptul că ei sunt mai puțin un trib, cât mai mult o profesiune: *servientes regis* (servitorii regelui ungurilor), fiind folosiți pentru apărarea unor teritorii sau localități. Așa au ajuns și în sud-estul Transilvaniei în secolul al XII-lea. Inițial au fost folosiți pentru luarea în stăpânire a bazinului carpatic, apoi stabiliți ca paznici ai trecătorilor Carpaților Răsăriteni. Anterior acestor acțiuni, ei sunt identificați în regiunea nordică a Ungariei, precum și în alte zone ale acesteia.

Că această comunitate etnică a secuilor nu poate fi înglobată în cea maghiară probează diverse argumente. În primul rând, structura social-etnică, recunoscută oficial în Transilvania în evul mediu era formată din trei națiuni (cei care beneficiau de un ansamblu de privilegii): nobilimea, natio saxonica și natio siculica. Prima cuprindea nobilimea maghiară și cea maghiarizată, cea de-a doua patriciatul săsesc, iar ultima pe fruntașii secuilor. De regulă, nobilimea română nu era recunoscută - îndeosebi cei care erau schismatici față de catolici, din punct de vedere religios și cuceritori, față de cuceritori, din punct de vedere politic. În urma răscoalei țărănilor maghiari și români de la Bobâlna din 1437, nobilii din Transilvania, împreună cu sașii și secuii au format uniunea cunoscută sub numele *Unio trium nationum*, cu scopul înfrângerii răsculaților și instaurării ordinii în Transilvania. În această uniune erau cele trei stări politico-etnice, deci identitatea secuilor era recunoscută și declarată ca absolut distinctă de celelalte două. Merită menționat și că izvoarele istorice atestă numeroase tradiții și obiceiuri ale secuilor, diferite de cele ale românilor și de cele ale celorlalte populații din Transilvania.

Secuii s-au constituit ca un grup etnic distinct de-a lungul epocii medievale. Utilizarea exclusivă a limbii maghiare i-a atașat, în timp, la conștiința și identitatea maghiară, susținută și de școala și cultura scrisă în limba maghiară. Lupta împotriva habsburgilor și antiteza româno-maghiară în cadrul revoluției de la 1848 i-au legat pe secuii de idealurile naționale maghiare pe care și le-au asumat. Ca urmare, în 1867 nu numai că au acceptat, dar au și susținut atașarea Transilvaniei la Ungaria.

Drepturile secuilor erau reprezentate de autonomia administrativă, militară și judecătorească în cadrul voievodatului Transilvaniei. Singura obligație fiscală era **darea boului** de către fiecare familie de secuii, cu ocazia încoronării, a căsătoriei sau a nașterii primului băiat al regelui. Această obligație - darea boului - are rădăcini în obiceiurile populațiilor migratoare. În schimbul privilegiilor fiscale și a autonomiei administrative și judecătorești, secuii erau obligați la serviciu militar. Ei asigurau avangarda armatei regale în cazul campaniilor ofensive și rămăneau în ariergardă în caz de retragere. Participarea numerică în campanii era condiționată de zona unde avea loc confruntarea. Responsabilitatea principală a secuilor era apărarea hotarelor estice și sudice ale Transilvaniei.

Precizăm că și sașii colonizați în Transilvania în

secolele XII - XIII beneficiau de autonomie administrativă și judecătorească, în schimbul unei sume de bani fixe, achitate trezoreriei regale și al unui număr de ostași puși la dispoziția armatei regale.

În urma luptelor pentru tronul Ungariei din 1490, în care secuii au fost de partea polonezului Ioan Albert - voievodul Transilvaniei, Ștefan Bathory a luat măsuri de reducere a libertăților acestora. Nemulțumirea secuilor s-a manifestat prin revolte, culminând cu participarea la răscoala condusă de Gheorghe Doja (anul 1514).

Dezbinarea secuilor a fost manevrată de regalitatea ungară, prin scutirea de taxe a fruntașilor și călăreților echivalați cu rangul nobiliar și impunerea de taxe pentru secuii de rând. Astfel, revoltele secuilor pentru redarea vechilor libertăți erau înfrânte cu ajutorul secuilor privilegiați. Evenimentele care au urmat au dus la schimbări fundamentale pe scena istoriei. În urma bătăliei de la Mohács (anul 1526) dintre otomani și unguri, catastrofa înfrângere a adus Ungaria centrală la condiția de pașalâc turcesc (din anul 1541 până la 1699 - pacea de la Karlowitz). În această perioadă, Transilvania a avut o situație similară celorlalte țări românești, fiind sub suzeranitate turcească (plată haraci pentru neamestecul turcilor în administrarea țării).

În urma victoriei trupelor reunite din Ardeal, Țara Românească și Moldova asupra otomanilor, din anul 1595, secuii s-au așteptat la respectarea promisiunilor făcute de principele Sigismund Bathory, privind vechile libertăți. Din nou înșelați, secuii s-au răsculat, iar revolta lor a fost reprimată sângeros. La finele secolului al XVII-lea, Transilvania a intrat în cadrul Imperiului Habsburgic. Noile autorități au reorganizat sistemul fiscal din principat, aceasta afectându-i grav pe secuii, supuși impozitelor. Structurile militare au fost schimbate, scoțându-i pe unii din politica militară a imperiului, în formatul medieval al privilegiilor în schimbul slujbei militare.

Înființarea în Transilvania, în anul 1760, a regimentelor de graniță a reprezentat pentru secuii, sfârșitul libertăților secuiești și al obiceiurilor străvechi de mobilizare la oaste, în timp ce pentru românii ardeleni, aceasta a însemnat o cale de avansare socială. Revolta secuilor împotriva reformei armatei austriece a culminat cu confruntarea de la Mafolva (Siculeni) din 7 ianuarie 1764, în care au murit cca. 400 dintre ei.

În urma atașării Transilvaniei la Ungaria, în 1867, în cadrul monarhiei bicefale austro-ungare, prin reforma administrativă și reorganizarea teritorială, efectuate de guvernul de la Budapesta în 1876 a dispărut autonomia secuilor. De-a lungul anilor au fost astfel desființate atât scutirea de taxe și organizarea militară pentru participarea la război cât și autoguvernarea.

Obiectivele maghiarilor sunt cuprinse oficial în Proiectul UDMR privind autonomia Ținutului Secuiesc și **neoficial** în acțiunile întreprinse în cadrul unor manifestații de stradă, în adunările organizate în diverse tabere, în sfidarea autorităților și românilor prin arborarea unor însemne sau marcarea unor borne cu însemnele Ungariei pentru delimitarea unei enclave ungurești în inima statului român.

Articolul 1 al Proiectului de autonomie înaintat de UDMR prevede: „Ținutul Secuiesc să se constituie ca o regiune autonomă având personalitate juridică în cadrul statului unitar și indivizibil România și va cuprinde județele Covasna, Harghita și Mureș”.

Această **autonomie** urmărește scoaterea regiunii respective din cadrul reglementărilor țării; urmărește autarhie.

Articolul 87: „*Limba maghiară, alături de limba română este considerată limba oficială în regiune*”.

Conform Constituției, România este stat național în mod justificat, deoarece 83% dintre locuitori sunt etnici români. Nu mi se pare normal ca într-un stat cu minorități etnice, într-o pondere ca cea existentă în România să fie mai multe limbi oficiale.

Articolul 8: „*Cetățenii rezidenți ai Ținutului Secuiesc au prioritate la angajare pe teritoriul celor trei județe*”.

România cere Europei dreptul românilor la muncă în Comunitate, fără nici o discriminare. În același timp, Proiectul UDMR prevede discriminare în interiorul țării. Oare ce înseamnă aceasta?

„*Drumurile, autostrăzile, căile ferate și ape-ductele de interes exclusiv regional, care sunt determinate prin normele de aplicare a prezentului statut fac parte din domeniul public al regiunii. Pădurile proprietate de stat din regiune, minele, cu excepția celor de interes național, carierele de piatră și exploatații de turbă, de apă minerală a cărei folosință este retrasă proprietarului de fond, edificiile destinate funcționării unor servicii publice regionale, precum și mobilierul și alte bunuri ale acestora constituie patrimoniul inalienabil al regiunii*”.

La acest articol mai trebuia adăugat doar că autovehiculele înmatriculate în alte județe vor plăti o taxă de drum specială pentru că rulează în „patrimoniul inalienabil al regiunii”; cu asta spuneau până la capăt.

Parcursând toate articolele Proiectului de autonomie a Ținutului Secuiesc vom constata aceleași tendințe ale obiectivelor: instituirea unui stat în stat.

Nostalgia după poziția și privilegiile pe care maghiarii le-au avut în Transilvania după cucerirea ei în urma luptelor cu formațiunile statale românești, precum și în cadrul Imperiului Austro-Ungar, se exprimă prin sfidarea realităților referitoare la **locuitorii dintotdeauna de pe aceste pământuri, la ponderea românilor întotdeauna pe teritoriul Transilvaniei** și probează adevăratele obiective ale multora din clasa politică maghiară din România, din Ungaria, din diaspora maghiară, care tânjesc după Ungaria mare, după privilegiile maghiarilor și militează pentru aceasta.

În urma recensământului populației României din 2011 s-au declarat secui cca. 300 de persoane într-o țară cu 20 de milioane de locuitori. Din punct de vedere istoric, Țara Secuilor mai are o semnificație; din punct de vedere demografic actual, Țara Secuilor nu mai există – este desființată de cei care nu se mai identifică drept secui. Demonstrațiile cu steagurile secuiești pot fi privite doar ca acțiuni de comemorare, nemaiaivând altă justificare. Este la fel cu situația în care am vedea români arborând sau manifestând cu stindardul dacic cu capul de lup.

Demonstrațiile unor maghiari pe teritoriul Transilvaniei, sub steagul Ungariei, ignorând, sau uneori respingând însemnele naționale românești probează adevăratele obiective ale celor care nu se pot împăca cu Trianonul (4 iunie 1920), dar care încuviințează Dictatul de la Viena (30 august 1940).

Dorim din tot sufletul respectul reciproc, solidaritatea și conlucrarea concetățenilor Transilvaniei, dar nu așa cum s-au derulat lucrurile la revoluția de la 1848 sau în contextul ocupației horticiste (1940 – 1944). Acestea sunt lecții ale istoriei și dacă vor fi ignorate, riscăm să se repete.

Nu statul român trebuie să ia atitudine fermă împotriva formațiunii maghiare șovine, extremiste Jobbik, ci înșiși maghiarii din România, dacă sunt într-adevăr de bună credință. O asemenea atitudine nu numai că nu am văzut-o, ba din contră.

Clasa politică din România trebuie să extindă autonomia regională, nu pentru maghiarii din județele Harghita, Covasna și Mureș, ci pentru toate regiunile României – și aceasta cât mai rapid.

Cârdășia condiționată făcută de unele partide politice cu UDMR are adeseori prețul vânzării de țară din partea unora și șantajul meschin din partea celorlalți. O astfel de conlucrare este inacceptabilă.

Maghiarii, ca și celelalte minorități etnice din România trebuie să aibă aceleași drepturi și îndatoriri ca și românii; nici mai multe, nici mai puține.

Comunitatea Europeană din care fac parte atât Ungaria, cât și România are ca idealuri și obiective cultivarea identității, tradițiilor și obiceiurilor națiunilor și minorităților etnice, a respectului, solidarității și conlucrării, a păcii și bune înțelegeri. Să realizăm, în primul rând pe pământul României, de asemenea și în Europa, aceste deziderate.

Alegerea în funcția de președinte al României, cu o majoritate covârșitoare, a unui cetățean român de origine etnică germană arată cu prisosință dorința românilor de a trăi în bună înțelegere și conlucrare, în interesul României și al tuturor cetățenilor ei cu toți cei de bună credință față de țară, indiferent de etnie, de religie, de crez politic.

Traian Florea

NR: Materialul de mai sus constituie opinia personală a autorului și a fost publicat ca urmare a intenției redacției de a găzdui în revistă păreri ale sacelenilor legate de probleme de actualitate.

BIBLIOGRAFIE:

1. Marius Diaconescu - *Autonomie, autoguvernare, autodeterminare, independență. Un joc de cuvinte în istoria secuilor*. – Revista Historia nr.134, București, martie 2013
2. UDMR- *Proiect de autonomie*, octombrie 2014
3. Florin Constantin - *O istorie sinceră a poporului român*. Univers Enciclopedic, București, 2002
4. Imanuel Geiss - *Istoria lumii din preistorie până în anul 2000*. All Educational, București, 2002
5. Milton G. Lehrer - *Ardealul, pământ românesc*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1989
6. Ioan I. Russu - *Românii și secuii*, Ed. Științifică, București, 1990
7. Victor Jinga - *Probleme fundamentale ale Transilvaniei*, Muzeul Județean de Istorie Bv. 1995
8. Gheorghe I. Bodea, Vasile T. Suciu - *Moisei*, Revista Vatra. Biblioteca de istorie, Tg. Mureș, 1982
9. Mircea Mușat, Ion Ardeleanu - *De la Statul Geto-Dac la Statul Român unitar*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1983

TABEL NOMINAL

cu membrii cotizanți ai Asociației Cultural - Sportive "IZVORUL" trim.IV 2014

1	Agache Adrian	61	Cozma Corneliu	121	Mihaiu Aura	181	Stoea Gheorghe
2	Alexandrescu Emil	62	Crăcană Petru	122	Miklos Levente	182	Stoian Emilia
3	Andronic Maria	63	Crăciunescu Dana	123	Mircioiu Lucian	183	Stoica Stelian
4	Arion Mircea	64	Croitoru Viorel	124	Mircioiu Sebastian	184	Stroe Emil Jr.
5	Balan Eugen	65	Cserei Gabi	125	Mitachi Emilia	185	Sabo Viorica
6	Balan Nicolae	66	Damian Alexandru	126	Mocanu Elena	186	Szasz Sebeși Paul
7	Balint Iuliu	67	Daneș Dumitru	127	Modest Zamfir	187	Șerban Eugen
8	Bancila Bebe	68	Diaconescu Adrian	128	Moldovan Vasile	188	Șerban Ioana
9	Banciu Neculai	69	Dirjan Liviu	129	Moraru Adrian	189	Șerban Nicolae
10	Bandi Șeitan Maria	70	Dopovecz Iuliu	130	Moraru Florin	190	Șerban Raul
11	Barbat Claudiu	71	Dragomir Dănuț	131	Moroianu Cantor Emilia	191	Șerban Valentin
12	Barbu Dan Mircea	72	Drăghici Valentin	132	Mot Teodor	192	Șerbănescu Adrian
13	Barbu Liviu	73	Dumitrescu Sorin	133	Munteanu Dan	193	Șerbu Andrei
14	Barbu Nicolae	74	Eftimie Bogdan	134	Munteanu Gigi	194	Șerbu Iulian
15	Bârsan Horia	75	Eftimie Ioan	135	Munteanu Livia	195	Ștefănescu Constantin
16	Beciu Ioan	76	Ene Tudoran Anca	136	Munteanu Ștefan	196	Taraș Ioan
17	Beleuță Eugen	77	Ene Gheorghe	137	Munteanu Vasile	197	Taraș Mircea
18	Benga Gheorghe Dănuț	78	Faust Remus	138	Munteanu Virgil	198	Taraș Lucia
19	Berteanu Dumitru	79	Flangea Roxana	139	Muscalu Vasile	199	Taraș Răzvan
20	Biriș Mirel	80	Florea Traian	140	Nagy Gabor	200	Taraș Emil
21	Bîja Ioan	81	Florescu Gheorghe	141	Nechifor Constantin	201	Tagarici Laurențiu
22	Bîrsan Nicolae	82	Fodor Levente	142	Nechifor Septimiu	202	Teacă Dorin
23	Bobăș Gheorghe	83	Fulop Anca	143	Necula Dan	203	Teșileanu B. Barbu
24	Bobăș Haricleea	84	Găitan Ovidiu	144	Nicolescu Marinela	204	Teșileanu Costin
25	Bobăș Ioan	85	Georgescu Alexandru	145	Nistor Horia	205	Teșileanu Ghia Eugenia
26	Bobăș Ovidiu	86	Georgescu Ioan	146	Nițescu Romulus	206	Țăru Mihaela
27	Boca Gabriel	87	Ghelase Fane	147	Ognean Dorel	207	Tiru Cristina
28	Bogeanu Alexandru	88	Ghia Petre	148	Oncioiu Maria	208	Tocitu Viorel
29	Bondrea Mihai	89	Ghișoiu Dorin	149	Onica Constantin	209	Tuian Radu
30	Bratosin Canu Raluca	90	Gițceag Viorel	150	Oprin Gabriel	210	Ursuț Gabriel
31	Bratosin Maria	91	Grozea Gheorghe	151	Ovesia Octavian	211	Vamos Reli
32	Bratosin Sanda	92	Grozea Victor	152	Pastor Sanda	212	Velicea Leon
33	Brăinaș Mihai	93	Guiu Ștefan	153	Pelin Matei Alina	213	Vlad Adriana
34	Bucurenciu Sandu	94	Hermenean Sorin	154	Penciu Aurel	214	Voicescu Nicoleta
35	Bucurenciu Ana	95	Homorozean Gheorghe	155	Pepene Nicolae	215	Voinea Dumitru
36	Buda Daniela	96	Hurlup Doru	156	Perciog Gelu	216	Voinea Emilian
37	Bulat Elena	97	Iacob Mădălin	157	Petrea Ștefan	217	Vrabie Cristina
38	Bulat Florentin	98	Ionescu Aurora	158	Poenaru Lautențiu	218	Vrabie Ioan
39	Bulea Horia	99	Ionescu Ghe. Nae	159	Poenaru Nuțu	219	Vrabie Decebal
40	Butu Mihai	100	Iordache Dumitru	160	Poenaru Ovidiu	220	Zamfir Bogdan
41	Butu Traian	101	Ivan Gheorghe	161	Poenaru Roxana	221	Zamfir Dan
42	Caian Pandrea Aurel	102	Jerău Gheorghe	162	Pop Georgeta	222	Zangor Lucian
43	Califaru Gavril	103	Jinga Romulus	163	Pop Olga	223	Zangor Traian
44	Caloinescu Ioan	104	Jinga Victor	164	Popa Florin	224	Zavarache Constantin
45	Caloinescu Jenel	105	Lăcătuș Mariana	165	Popa Virgil	225	Zărnescu Ioan
46	Cerbu Dorel	106	Lăzărescu Elena	166	Posedaru Gheorghe	226	Zbarcea Maria
47	Cimisliu Ioan	107	Leb Mircea	167	Primăvăruș Elena		
48	Cimpoaie Gabriel	108	Leucuța Cristina	168	Purcăroiu Nicolae		
49	Cioroianu Aurelia	109	Leșescu Mihai	169	Rîșnoveanu Marius		
50	Ciupală Mariana	110	Lipan Florin	170	Rîșnoveanu Mihai		
51	Ciurea Daniel	111	Lukaci Mihai	171	Rîșnoveanu Ștefan		
52	Cliniciu Sorin	112	Lungu Constantin	172	Rîjnoveanu Dan		
53	Codreanu Elena	113	Lupu Florica	173	Robu Adrian		
54	Coliban Nicolae	114	Lupu Nicolae	174	Roșculeț Claudiu		
55	Colț Radu	115	Manciulea Gelu	175	Sârbu Corneliu		
56	Coman Enescu Șerban	116	Manea Vasile	176	Schlăpfek Urs		
57	Comșa Eugen	117	Mățarea Ovidiu	177	Sîrbu Adriana		
58	Corfariu Iunian Onoriu	118	Median Susana	178	Slăbilă Gheorghe		
59	Cornea Ioan	119	Median Ghia Maria	179	Souca Georgeta		
60	Costache Ionuț	120	Median Valeriu	180	Stanciu Vasile		

SĂRBĂTOAREA SFÂNTĂ A CRĂCIUNULUI SĂ VĂ UMPLE CASA
DE DRAGOSTE, LUMINĂ, FERICIRE ȘI LINIȘTE SUFLETEASCĂ,
IAR ANUL NOU 2015 SĂ VĂ ADUCĂ NUMAI PROSPERITATE,
SĂNĂTATE ȘI ÎMPLINIRI.

LA MULȚI ANI!

CONDUCEREA ASOCIAȚIEI "IZVORUL" ȘI COLECTIVUL DE REDACȚIE AL REVISTEI "PLAIURI SĂCELENE"

INVITAȚIE

Vă invităm cu bucurie și plăcere să participați și la următoarea ediție a tradiționalului „Bal al Plăcintelor Mocănești”, care va avea loc în data de 14 februarie 2014, începând cu ora 19:00, la „Hanul Domnesc” (Lefrumarin). Doritorii de petrecere aleasă, sunt rugați să contacteze numerele de telefon 0728959332 sau 0723328758, unde vor putea afla amănunte suplimentare.

SPRE ȘTIINȚĂ

Materialele primite la redacție nu se înapoiază.

Au prioritate articolele privitoare la Săcele, Târlungeni, Zizin și Purcăreni.

Materialele ce se doresc a fi prezentate în coloanele revistei pot fi trimise la adresa de e-mail: plaiurisacelene@yahoo.com sau la sediul asociației din cadrul Centrului de Documentare și Informare al Liceului Tehnologic „Victor Jinga”.

<http://www.izvorulsacele.ro/>

REDACȚIA

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Inginer **BÎRSAN HORIA**
Profesor **CERBU DOREL**
Profesor **COLȚ RADU**
Jurnalist **IACOB MĂDĂLIN**
Profesor **FLOREA DIANA**
Inginer **ZAMFIR DAN**
Tehnoredactor **ROȘCA SILVIU**
ISSN 1223 - 9151
ISSN-L 1223 - 9151

LICEUL TEHNOLOGIC
VICTOR JINGA

MOBILITATE
MULTICULTURALITATE
MODERNITATE